

हतुवागढी गाउँपालिका

घोडेटार ,भोजपुर ,प्रदेश नं १

FINAL DIGITAL VILLAGE PROFILE

2078

खण्ड

परिच्छेद १: परिचय.....	1
१.१ पृष्ठभूमि:	1
१.२ उद्देश्य:.....	1
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु	2
१.४ तयारी विधि तथा प्रक्रिया	2
१.५ वस्तुस्थिती विवरणको सिमा:	3
परिच्छेद २: गाउँपालिको चिनारी	3
२.१ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	3
२.२ भौगोलिक अवस्थिती तथा हावापानी	4
२.३ धरातलीय अवस्था, भू उपयोग	4
२.४ नदी तथा ताल तलैयाहरू.....	4
२.५ भु-उपयोगको प्रकार	5
तालिका नं: २ (भु-उपयोगको प्रकार.....	5
२.६ सार्वजनिक पाटी पौवा र चौतारासम्बन्धी विवरण.....	5
२.७ खेलकुद तथा मनोरञ्जन.....	5
२.८ पार्क, वनस्पति तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण	6
२.९ साँस्कृतिक उत्कृष्टता	6
२.९.१ स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेलाहरुको विवरण.....	6
२.१० होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण:.....	7
२.११ विकासका सम्भावनाहरु:.....	7
परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको अवस्था.....	8
३.१ मुख्य टोल, वस्तीको तथा घरधुरी विवरण.....	8
३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था	13
३.३ घरधुरीसंख्या विवरण	14
३.४ लिङ्ग अनुसारको जनसंख्या विवरण	15
३.५ घर नम्बर अनुसारको घरधुरी विवरण.....	16
३.६ घरमुलीको उमेर समूह अनुसारको घरधुरी विवरण.....	17
३.७ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण	18
३.८ लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण	19
३.९ मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण	21

३.९ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण.....	23
३.१० जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण.....	25
३.११ बसोबासको अवस्था अनुसारको घरधुरी विवरण.....	26
३.१२ घरमुलीको मुख्य पेशा घरधुरी विवरण	27
परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था.....	29
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	29
४.२ औसत आम्दानी विवरण.....	30
४.३ पारिवारिक को खर्च विवरण	31
४.४ आफ्नो उत्पादनरआम्दानीले परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ?.....	31
आफ्नो उत्पादनरआम्दानीले परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ?	31
४.५ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पाल्नुभएको अनुसारको घरधुरी विवरण	32
४.५ हाल बसेको घरको स्वामित्व को प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण.....	33
४.६ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण	34
४.७ बसोबास गर्ने घरको जगको प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण.....	35
४.८ बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसारको घरधुरी विवरण	36
४.९ बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी अनुसारको घरधुरी विवरण	37
४.१० परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको अनुसारको घरधुरी विवरण	38
४.११ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहको विवरण	39
४.११.१ परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता अनुसारको घरधुरी विवरण.....	40
४.१२ कृषि उपज उत्पादन वा बिक्री छरछैन ?	41
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था.....	41
५.१ शैक्षिकस्तर आधारमा जनसंख्या विवरण	41
५.२ विद्यालयको विवरण	42
५.२.१ विद्यालय विवरण.....	43
५.२.२ शिक्षक र विद्यार्थी विवरण	45
५.२.३ शैक्षिक संस्थाको प्रकार.....	48
५.२.४ शैक्षिक संस्थाको विवरण	49
५.५ स्वास्थ्य तथा पोषण.....	50
५.६ प्रमुख रोग र उपचार सम्बन्धि विवरण.....	53
५.७ खानेपानी तथा सरसफाई	54
५.८ शौचालयको प्रयोगको अवस्था	56

५.८.१ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय अनुसारको घरधुरी विवरण	56
५.९ फोहोरमैला व्यवस्थापन.....	56
५.९.१ घर आगन बाट निस्कने ठोस फोहोर व्यवस्थापन अनुसारको घरधुरी विवरण	57
५.१० अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या	58
५.१३ अपाङ्गता बाहेक निम्न कुन सरकारी परिचयपत्र लिनुभएको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	60
परिच्छेद ६ : वन तथा वातावरणीय स्थिति.....	62
६.१.सामुदायिक वन सम्बन्धि विवरण	62
६.२ घर परिवारको जोखिम पारिवारिक योजना अनुसारको घरधुरी विवरण	63
६.३ घर प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमको अनुसारको घरधुरी विवरण	64
६.४ घर कस्तो प्रकारको जोखिममा- अनुसारको घरधुरी विवरण	66
परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्थ.....	68
७.१ घर पुग्ने बाटो,सडकको प्रकार	68
७.३ ईन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार).....	69
७.४ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य श्रोत अनुसारको घरधुरी विवरण	70
७.५ विदेशमा बसेको देशको आधारमा जनसंख्या विवरणक	72

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधान अनुसार नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन र दीर्घकालीन योजनाहरू तयार गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ। सो अनुसार स्थानीय तहको आवधिक, रणनीतिक विषय क्षेत्रगत एवं वार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थितिसहित स्थानीय तहको वस्तुस्थिती विवरण तयारी आवश्यक रहेको छ। उक्त विवरणमा आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा स्थानीय तह भित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय स्रोत साधनहरूको तथ्याङ्कको विश्लेषण र प्रस्तुति संलग्न हुन आवश्यक छ।

स्थानीय योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन वस्तुस्थिती विवरणले गाउँपालिका, गाउँपालिका तथा अन्य विकास प्रदायक संस्थालाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ। तसर्थ वस्तुस्थिती विवरणमा योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक आधारभूत विवरण संकलन गर्ने र निश्चित अवधिमा त्यसलाई अद्यावधिक गर्दै उपलब्ध स्रोत साधनको समुचित उपयोग गरी दिगोविकास तथा सुशासन सुनिश्चित गर्नुपर्ने हुन्छ।

त्यसका लागी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउँ तथा नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि अनुसारको मार्गदर्शन अनुसार मोवाईल एप्सको प्रयोग मार्फत पारिवारिक विवरण र संस्थागत विवरण संकलन गरी विवरणको भण्डारण, प्रशोधन र विश्लेषणका आधारमा वस्तुस्थिती विवरण प्रकाशन गर्नुपर्ने देखिन्छ। साथै यसको गाउँपालिका ले समय समयमा अद्यावधिक गरी योजना तथा बजेटलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाई स्थानीय तहको आर्थिक, सामाजिकरूपमा दिगो विकास गरी नागरिकलाई सुशासनको प्रत्याभूति गराउने लक्ष्यका साथ यो वस्तुस्थिती विवरण तयार पारिएको छ।

१.२ उद्देश्य:

गाउँपालिका को समग्र पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, भौगोलिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तुस्थिति विश्लेषण सहितको एउटा दस्तावेज तयार पार्नु ताकी सो दस्तावेजले गाउँपालिका सहित अन्य विकास साभेदारहरूलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी योजना तर्जुमा, योजनाको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्नका लागी महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरोस्भन्ने यस वस्तुस्थितिको महत्वपूर्ण उद्देश्य रहेको छ।

यस बाहेक यसका विशिष्ट उद्देश्य निम्न अनुसार रहेका छन्।

- मोवाईल एप्सको प्रयोग मार्फत पारिवारिक तथा संस्थागत विवरण संकलन गरी व्यवस्थित Report_e-Profile_Hatuwagadi Rural Municipality रूपमा राख्नु (online, offline)
- गाउँपालिका लाई सूचनामा आधारित योजना तर्जुमा बनाउन, सेवा प्रवाहलाई सुलभ र सरलिकृत बनाउनु,
- गाउँपालिका को अल्पकालिन, दीर्घकालिन तथा विषयगत योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्यांकनको लागी खण्डीकृत र एकिकृत तथ्यांकहरू उपलब्ध गराउनु,
- गाउँपालिका को विकासका लागी चासो राख्ने साभेदार निकाय, संस्थाहरू र अनुसन्धानकर्ताहरूलाई वस्तुपरक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु,

- उपलब्ध तथ्यांकहरूको प्रयोगबाट गाउँपालिका मा समावेशी विकास तथा श्रोतहरूको न्यायोचित वितरणमा मद्दत पुर्याउनु,

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँपालिका को वस्तुस्थिति (Profile) तयारीका लागि नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूचीको क्रमसंख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रमसंख्या १७ मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ ।

नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरूको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन : नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरणले केन्द्रीय तथ्याङ्क अन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र गुणस्तर निर्धारण, राष्ट्रियस्तरको गणना र सर्वेक्षण व्यवस्थापन, नेपाल स्ट्याण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड विकास र प्रयोग तथा तथ्याङ्कसम्बन्धी सल्लाहकारी भूमिका बारे उल्लेख गरेको छ ।

त्यसैगरी, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा २ को च (२) र (३) ड को (२), (४), (५) र (६) मा स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन, दफा ११ को उपदफा २ थ (१), (२) (३), (४) र (५) मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन तथा दफा १२ को वडा समितिको काम, कर्तव्य अधिकार अन्तर्गत उपदफा २ को ख मा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनासहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ अनुसार दिग्दर्शनको दफा ८.२ मा गाउँपालिका वा गाउँपालिका ले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिती विवरण - (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुस्थिती विवरण आफ्नो धमदकप्तम मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

यसका साथै वस्तुस्थिती विवरण संकलन कार्य शुरु गर्नु पूर्व गाउँपालिका का प्रतिनिधिहरू विषयगत शाखाका कर्मचारीहरू र गाउँपालिका का कर्मचारीहरूविच छलफल, सल्लाह र सुझावहरूलाई समेटेर यो वस्तुस्थिति तयार पारिएको छ ।

१.४ तयारी विधि तथा प्रक्रिया

- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगर वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि, अनुसार पारिवारिक तथा संस्थागत तथ्यांक संकलनका लागि तयार पारिएको प्रश्नहरूका बारेमा गाउँपालिका सँग छलफल गरि सल्लाह सुझाव संकलन गरियो । छलफलबाट आएका सुझावहरू समेट्दै प्रश्नहरूलाई प्यदय अर्थाभिअत द्वारा गाउँपालिका का नाममा मोवाईल एप्स तयार पारियो ।

गाउँपालिका को तर्फबाट एक जना सम्पर्क व्यक्ति तोकियो ।

उक्त सम्पर्क व्यक्तिको सहयोगमा प्रत्येक वडाबाट दुई दुई जनाका दरलेगणकहरू छनौट गरियो ।

- गणक छनौट अभिमुखिकरण र परिचालन: गणकहरूलाई एक दिनको तथ्यांक संकलनको प्रक्रिया, प्रश्नोत्तर सम्बन्धि अभिमुखिकरण गरियो र सम्बन्धित वडामा तथ्यांक संकलनका लागि परिचालन गरियो ।

- तथ्यांक प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोतनक्सा तयारी: गाउँपालिका को सम्पूर्ण पारिवारिक तथ्यांक मोवाईल एप्सबाट आउने र अनलाईन डाटामा बस्ने भएका कारण सूचना तथा प्रविधिमा दक्ष व्यक्तिले तथ्यांकको प्रशोधन, विश्लेषण र श्रोतनक्सा तयार पार्ने मुख्य जिम्मेवारी दिईएको छ ।

- मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी र प्रस्तुति: तथ्यांक संकलनका क्रममा कतिपय तथ्यांकहरू छुटेका पनि हुन सक्छन्, कतिपय, नमिलेका पनि हुन सक्छन् त्यसैले छुटेका कुरालाई अध्यावधिक गर्ने, संकलित तथ्यांकमा सम्बन्धित

तालिका नं : १. हतुवागढी जनसंख्याको विवरण

वडा	पुरुष	महिला
१	११८८	१०५४
२	१५२७	१५०२
३	८६०	७९९
४	१३३५	१२१९
५	१२७८	१२०७
६	१५५७	१४७६
७	८५६	७७५
८	६३०	५८४
९	१३२७	१२२१
जम्मा	१०५५८	९८३७
%	०.५१७६७५९०१	०.४८२३२४०९९

२.२ भौगोलिक अवस्थिति तथा हावापानी

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा, नेपालको साविकका पूर्वाञ्चल विकाश क्षेत्र कोशी अञ्चलको भोजपुरमा अवस्थित यस गाउँपालिका लाई ९ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ ।

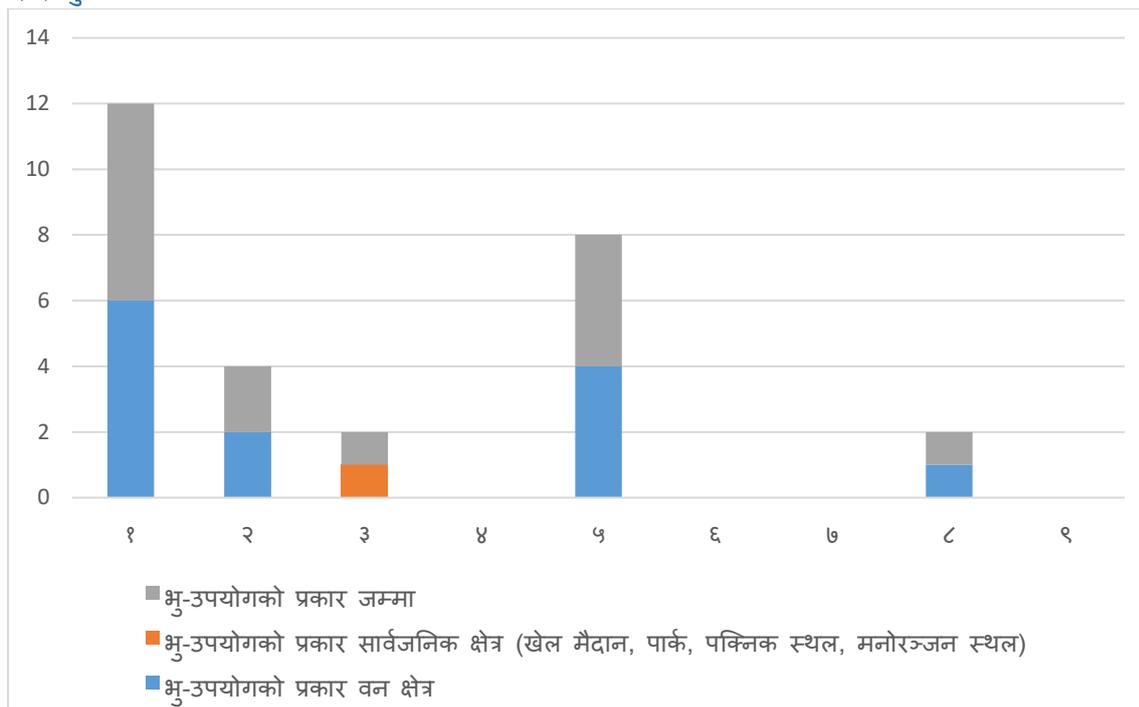
२.३ धरातलीय अवस्था, भू उपयोग

स्थानीय वासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको यस गाउँपालिका मा अधिकांश खेतियोग्य जमिन समथर रहेको, बलौटे र चिम्ट्याईलो माटो पाईन्छ । यस गाउँपालिका अन्य नदीहरु बाट सिंचाईको सुविधा उपलब्ध हुदै आएको छ । यहाँका कृषकहरुले धान, गहुँ, मकै, फलफूलका साथै विभिन्न थरिका बेमौसमि तरकारी बालीको पनि उत्पादन गर्ने गरेको पाईन्छ ।

२.४ नदी तथा ताल तलैयाहरु

हतुवागढी गाउँपालिका क्षेत्र भएर बग्ने मुख्य नदी तथा खोलाहरुमा दोदा नदी र खप्ती खोला पर्दछन्। यसका साथसाथै यी तालहरुले अन्य विकास सम्भावनाहरु जस्तै: पर्यटन, आयआर्जन, सिंचाईको पनि सम्भावना बोकेको देखिन्छ । तर उचित संरक्षण, सम्वर्द्धनको अभाव र दिनप्रतिदिन बढ्दै गईरहेको तापमानका कारण तालको पानी घट्दै गईरहेको देखिन्छ ।

२.५ भु-उपयोगको प्रकार

तालिका नं: २- भु-उपयोगको प्रकार

२.६ सार्वजनिक पाटी पौवा र चौतारासम्बन्धी विवरण

विश्राम, कचहरीगर्नका लागि परापूर्वकाल देखि नै सार्वजनिक पाटीपौवा र चौताराहरु बनाउने गरेको पाईन्छ । खासगरी यातायातको सुविधा नभएको अवस्थामा पैदल यात्रुहरुको थकान मेटाउनका लागि विश्राम गर्न सार्वजनिक स्थलहरुमा पाटी पौवा, चौताराहरु बनाउने चलन रहेको थियो । कसैको व्यक्तिगत हक वा स्वामित्वमा नभएको यी स्थलहरुसबैले सार्वजनिक सम्पत्तिका रुपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको अहिले पनि पाईन्छ । प्रायजसो स्थानीय वासीहरुले यी सम्पत्तिहरुलाई सामाजिक विकासका लागि बहस, छलफल गर्न, विश्राम गर्न अहिले पनि प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । तर पूर्वाधार विकासका क्रममा यी पूरातात्विक सम्पत्तिहरु लोपहुने खतरामा भने रहेकाछन् । जसको संरक्षण, संवर्द्धन गर्नका लागि स्थानीय वासीहरुलाई जिम्मेवार बनाउनु र भत्केका संरचनाको पुनसंरचना गर्नुपनि गाउँपालिका को दायित्वभित्र पर्दछ ।

२.७ खेलकुद तथा मनोरञ्जन

खेलकुदले एउटा व्यक्तिको सर्वाङ्गीण व्यक्तित्व विकासमा मद्दत पुर्याउनुका साथसाथै राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय सम्बन्धलाई बलियो बनाउँछ र सामाजिक सौहार्दतालाई बढाउँछ । त्यसैले नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ५१ बमोजिमका राज्यका नीति (अ) सामाजिक न्याय र समावेशीकरण सम्बन्धि नीति अन्तर्गत १३ नं.वूँदामा मा स्वस्थ, सक्षम र अनुशासित नागरिक तयार गर्न खेलकुद तथा खेलाडीमा योजनाबद्ध लगानी गर्ने नीति र अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा राष्ट्रिय सम्मान अभिवृद्धि गर्ने माध्यमको रुपमा विकास गर्ने नीति रहेको छ । त्यसैले उक्त नीतिको परिपालन गर्नु सबै तहका सरकारको दायित्व भएका कारण हतुवागढी गाउँपालिका ले पनि संविधानको अनुसूची ९ मा रहेको साभा अधिकारका क्षेत्रको प्रयोग गर्दै खेलकुदको संरचनाका पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकास गर्नका लागि नीति तथा कार्यक्रमहरु बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिका को वस्तुस्थिती विवरण संकलनका क्रममा जम्मा ९ वटा खेल मैदानहरु देखिएका छन् । जुन खेलमैदानहरुलाई स्तोनन्ति गर्नुपर्ने देखिन्छ । त्यसको उचित व्यवस्थापन गर्नका लागि संस्थागत संरचनाको आवश्यकता पनि देखिन्छ । साथै राज्यको समावेशी विकासको नीति अनुसार खेलमैदानहरुमा पनि सबै अवस्थाका (वालवालिका, युवा अपांगहरु) व्यक्तिहरुले खेलन सक्ने गरी खेलमैदानको विकासगर्नुपर्ने देखिन्छ ।

अहिलेको प्रविधिले र वढ्दो शहरीकरणले गर्दा बालबालिका तथा युवा जमातहरुमा सामाजिकीकरणको अवस्था एकदमै कमजोर देखिदै आएको पाईन्छ, अथवा मानिसलाई एकट्याएको छ जसले गर्दा विभिन्न विकृतिहरुको शिकार हुनुपर्ने जोखिमहरु वढ्दै गईरहेको छ । त्यसकारण खेलकुद मात्रै एउटा यस्तो क्षेत्रहो जसले व्यक्तिको सामाजिक, शारिरीक र मानसिक विकासमा मद्दत पुर्याउदै अनुशासित बनाउँछ । खेलकुदको क्षेत्र र मनोरञ्जनको क्षेत्रको विकास गरिएमा युवाहरु विभिन्न क्लवद्वारा संगठित हुने मौका पनि पाउँछन् । त्यसका लागि गाउँपालिका ले खेलकुदका लागि पूर्वाधार विकास, खेलकुद प्रतियोगिताको विद्यालय स्तरीय, गाउँपालिका स्तरीय, अन्तरगाउँपालिका स्तरीय, अन्तरगाउँपालिका स्तरीय आयोजना र सहभागिता गर्नुपर्ने देखिन्छ । खेलकुदको विकासका लागि गाउँपालिका का एकलैले मात्र नगरी नीजि संघ संस्थाहरुलाई पनि साभेदारीताको लागि आब्हान गर्नपर्ने देखिन्छ । साथै गाउँपालिका भित्र रहेका युवा खेलाडीहरु र खेल प्रशिक्षकहरुको खोजिगरी अभिलेखिकरण गर्नु, सम्मान गर्ने र युवा बालबालिकाको कस्ता खेलमा बढी चासो रहेको छ कुन कुरालाई प्रवर्द्धन गर्नुपर्दछ त्यसको खोजी गरी योजना बनाउनु पर्ने देखिन्छ । साथैमनोरञ्जनका क्षेत्रको विकासका लागि स्थानीय थारु सांस्कृतिक कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्न सकिन्छ । बडास्तरमा होम स्टेहरुको व्यवस्था गरी स्थानीय खानपान, मनोरञ्जन गराउन सकिन्छ र बाल उद्यानहरुको व्यवस्थापनि गर्नुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिका को वार्षिक तथा आवधिक योजना बनाउँदा प्रायजसो युवा लक्षित कार्यक्रमगरेको पाईदैन । त्यसकारण युवाहरुमा निरासापन पनि देखिन्छ । त्यसैले गाउँपालिका ले आफ्नो अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजनामा युवा लक्षित कार्यक्रमहरु खेलकुद तथा मनोरञ्जनलाई प्रवर्द्धन गर्ने खालका कार्यक्रम बनाउनुपर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ ।

२.८ पार्क, वनस्पति तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण

हतुवागढी गाउँपालिका मा ज वटा पार्क तथा वाटिका रहेको पाईयो । जसले बालबालिकालाई खेलकुदका लागि सुविधा हुने देखिन्छ । सार्वजनिक सम्पदाको रुपमा रहेका उक्त उद्यान र पार्कहरुको उचित व्यवस्थापन र संरक्षण गर्नुपर्ने देखिन्छ । चिल्डेन पार्क बालबालिका लक्षित भएतापनि बालमैत्रीपूर्ण व्यवस्थापन भएको देखिदैन । त्यसका साथसाथै वढ्दो आवादीका कारण बालबालिकालाई खेल्ने खुला स्थानको अभाव देखिन्छ । त्यसकारण गाउँपालिका ले प्रत्येक वडामा यस्ता बालबालिका लक्षित पार्कहरुको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै वनस्पती उद्यानको निर्माणले बालबालिका, युवाहरुलाई वनस्पतीको अवलोकन, अध्ययन मार्फत सिक्ने मौकापनि प्राप्त हुन्थ्यो । त्यसैले गाउँपालिका को आन्तरिक आयश्रोत वढाउन र नागरिकलाई मनोरञ्जन दिनका लागि यस्ता पार्क, वनस्पती तथा उद्यानको व्यवस्थापन हुन जरुरी छ । जसले पर्यावरण संरक्षणमा पनि ठूलो मद्दत पुग्दछ र गाउँपालिका लाई हरित, सफा र सुन्दर गाउँपालिका बनाउन पनि सहयोग गर्दछ । यस गाउँपालिका मा रहेका पार्क तथा उद्यानहरु सम्बन्धी विवरण तलको तालिका मा उल्लेख गरिएको छ ।

२.९ सांस्कृतिक उत्कृष्टता

२.९.१ स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेलाहरुको विवरण

यस हतुवागढी गाउँपालिका मा विभिन्न जाती, धर्म सम्प्रदाय र भेषभुषाका मानिसहरु बसोबास गर्दछन् । यहाँ अधिकांश हिन्दू धर्म मान्ने मानिसहरुको बसोबास रहेका पाईन्छ, भने बौद्ध, इस्लाम र इसाई धर्म मान्ने मानिसहरु पनि छन् । सबै जातजाती र सम्प्रदायका आ-आफ्नै खाले धर्म संस्कृति र चालचलनहरु रहेको पाईन्छन् । जसमा बडादशैं, तिहार, रामनवमी, महाशिवरात्री, हरितालिका तिज, श्रीकृष्ण जन्माष्टमी, गौरापर्व पहाडी समुदायको मुख्य पर्व हुन् । त्यसैगरी, माघी र आईतवारी थारु चौधरी समुदायको मुख्य पर्वका रुपमा रहेको छ भने क्रिस्मस ईसाई धर्मालम्बीहरुका लागि महान्पर्वका रुपमा रहदै आएका छ । विभिन्न धर्मालम्बीहरुका आ आफ्नै चाडपर्व भएतापनि वद्लिदो समाजको स्वरुपका कारण सबै धर्मालम्बीहरुले सबैका चाडपर्वहरुमा उत्सव मनाउदै आएको पनि पाईन्छ । त्यसैले परापूर्वकाल देखि नै चल्दै आएका यी र यस्ता सांस्कृतिक धरोहरहरुले समाजमा एकता र सौहार्दताको वातावरण सिर्जना गरेको पाईन्छ । त्यस कारण यी सांस्कृतिक उत्कृष्टताहरुको जगेर्ना गर्नु जरुरी

देखिन्छ । यस गाउँपालिका मा मनाईने स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा मेला सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

२.१० होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण:

स्थानीय स्तरको उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्दै नागरिकहरूलाई रोजगार बनाउन होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरण्टहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । यसले गाउँपालिका को आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्नपनि मद्दत पुर्याउँछ । हतुवागढी गाउँपालिका पनि आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटनको सम्भाव्यता बोकेको गाउँपालिका भएकाले स्थानीय व्यवसायीहरूलाई होटेल, रिसोर्ट र होमस्टे संचालनको आचारसंहिता अनुसार संचालनका लागी प्रोत्साहन गरेमा पर्यटन तथा आर्थिक विकासमा टेवा पुग्ने देखिन्छ । थारु, चौधरीहरूको वाहुल्यता भएको यो गाउँपालिका मा थारु संस्कृति, खानपानलाई होमस्टे मार्फत संरक्षण गर्न सकेमा पनि यहाँका गाउँपालिका विकास हुने देखिन्छ । त्यसकारण गाउँपालिका ले यस क्षेत्रको विकासका लागी विषय विज्ञहरूको सहयोगमा योजना बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

२.११ विकासका सम्भावनाहरू:

हतुवागढी गाउँपालिका भित्र अनेकन विकासका सम्भावनाहरूको रहेको देखिन्छ । जसलाई गाउँपालिका ले अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजना मार्फत कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ । सो योजनाहरूका लागी विषयविज्ञ, प्राविधिकहरूको सल्लाह सुझाव अपरिहार्य रहेको देखिन्छ । यो गाउँपालिका प्राकृतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक रुपमा विविधतायुक्त रहेको क्षेत्र हो । हतुवागढी गाउँपालिकाको पुरानो भएतापनि हाल सम्म वाटोघाटोको सुविधा समेत राम्रो भएको देखिदैन । त्यसकारण उक्त गाउँपालिका मा नागरिकले चाहेको विकास अबै देख्न सकेका छैनन् । यस हतुवागढी गाउँपालिका मा रहेको विकास सम्भावनाहरू यस प्रकार छ

यस हतुवागढी गाउँपालिका मा रहेको विकास सम्भावनाहरू यस प्रकार छन् ।

१. धार्मिक तथा पर्यापर्यटन (Eco-tourism) विकासको सम्भावना

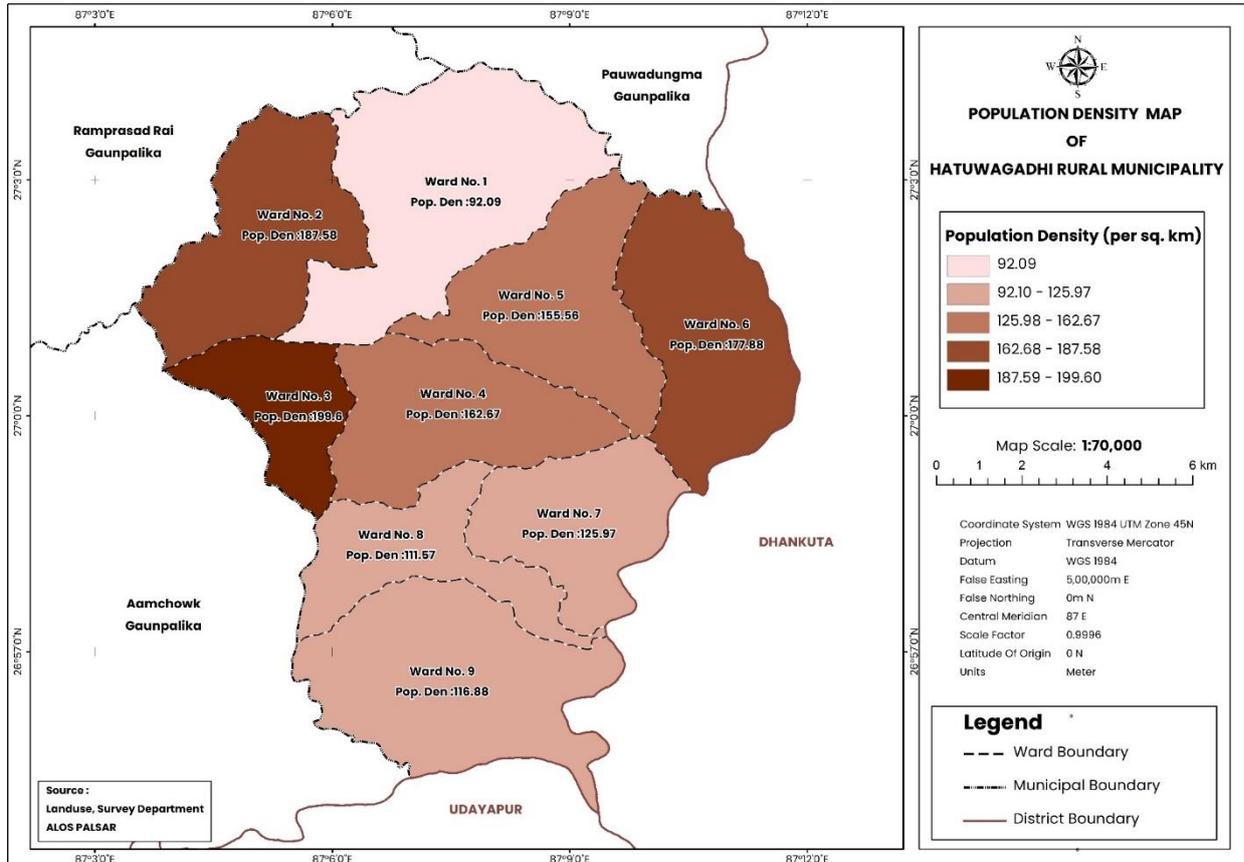
२. नगदेवालीको उत्पादन बढी हुनेभएको कारण विभिन्न औद्योगिक क्षेत्रको विकास गर्न सकिने,

३. होमस्टे, राइ म्युजिएमहरूको स्थापना गर्न सकिने

४. गाउँपालिका को अधिकांश क्षेत्र वनजंगलले ओगटेकोले वनस्पती सम्बन्धि अध्ययन केन्द्र स्थापना गर्न सकिने, जडीबुटीको नर्सरी स्थापना गर्न सकिने,

५. कृषिका अन्य उत्पादन क्षेत्रलाई आधुनिक प्रविधिद्वारा प्रवर्द्धन गर्न सकिने,

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको अवस्था

३.१ मुख्य टोल, वस्तीको तथा घरधुरी विवरण

साविकका ६ वटा गाविसहरू रानीबास, होम्टंग, खैरंग, सिन्द्रंग, पात्लेपानी, हसनपुर समायोजन गरी हाल ९ वटा वडाहरूमा विभाजित भएको छ। स्थानीय तह पुर्नसंरचनाको तथ्यांक अनुसार हतुवागढी गाउँपालिका को कुल जनसंख्या २०४०४ रहेको थियो भने क्षेत्रफल १४२.६१ वर्ग किलो मिटर रहेको छ। यस गाउँपालिका मा राइ हरुको वाहुल्यता देखिन्छ। यस गाउँपालिका को मुख्य टोल, वस्तीको तथा घरधुरी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.३ टोल विकास संस्थाहरूको विवरण

वडा. १

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरूको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री सम्राट टोल विकास संस्था	श्री हस्त ब. राउत
२.	श्री रक्तकाली टोल विकास संस्था	श्री कुमार बस्नेत
३.	श्री भिमसेनथान टोल विकास संस्था	डिक बहादुर खडका
४.	श्री भगवतीथान टोल विकास संस्था	कल्याण ब सार्की नेपाली

५.	श्री महादेव थान टोल विकास संस्था	अर्जुन थापा
६.	श्री हतुवा प्रधान टोल विकास संस्था	केशव परियार
७.	श्री सुनौलो टोल विकास संस्था	बाचीधन राई
८.	श्री प्रगति टोल विकास संस्था	सुन्दर श्रेष्ठ
९.	श्री समृद्धि टोल विकास संस्था	भिम बहादुर प्रदान
१०.	श्री हाटबजार टोल विकास संस्था	अर्जुन भुजेल
११.	श्री भिमसेनथान टोल विकास संस्था	रमेश बस्नेत

वडा. २

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री सुमित्रा टोल विकास संस्था	बल बहादुर मगर
२.	श्री साकेन्वा टोल विकास संस्था	बलाशोर राई
३.	श्री दितेनी टोल विकास संस्था	सुदिप राई
४.	श्री जुंगेडाडा टोल विकास संस्था	बाबुराम राई
५.	श्री सुम्निमा टोल विकास संस्था	अम्मर ब. राई
६.	श्री पुर्णे दिवालुङ्ग टोल विकास संस्था	गम्बर सिं राई
७.	श्री शिवालय टोल विकास संस्था	यदुराज थापा
८.	श्री पारुहाङ्ग एकता टोल विकास संस्था	विधहाङ्ग राई
९.	श्री लाल्चे टोल विकास संस्था	अम्मरमान राई
१०.	श्री नावाटाङ्ग टोल विकास संस्था	ब्लमान राई
११.	श्री धारापानी मनकामना टोल विकास संस्था	चक्र बहादुर थापा
१२.	श्री रेचक टोल विकास संस्था	युसुप राई
१३.	श्री माथिल्लो पेक्ला टोल विकास संस्था	सुनिल कुमार राई
१४.	श्री पेक्ला खोङ्गताराङ्ग टोल विकास संस्था	परसुमान राई
१५.	श्री लेवालुङ्ग माडाथाना टोल विकास संस्था	ज्य ब. राई

वडा. ३

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री मोन्टेन विकास संस्था	काजीमान राई
२.	श्री याङखला विकास संस्था	गौतम कुमार राई
३.	श्री बालाङ्गखिम चेम्खा विकास संस्था	ज्ञान बहादुर राई
४.	श्री संखाम चुली विकास संस्था	काजीमान राई
५.	श्री संगम विकास संस्था	मुनादेवी राई
६.	श्री दुकिराङ्ग विकास संस्था	हर्कबहादुर राई
७.	श्री छोटीडाडाँ विकास संस्था	सुदिप राई
८.	श्री दिमालुङ्ग विकास संस्था	भुपाल राई

वडा. ४

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री लङ्गथुङ्ग टोल विकास संस्था	कृष्ण बहादुर राई
२.	श्री सुन्दरपानी साँचकी सिम्ले टोल विकास संस्था	बालकुमार राई
३.	श्री सिला सुत्केरी टोल विकास संस्था	गगां बहादुर खडका
४.	श्री खैराङ्ग टोल विकास संस्था	एकराज खत्री
५.	श्री माङ्गलेल टोल विकास संस्था	आशपुरा राई
६.	श्री खुक्ला टोल विकास संस्था	भोजमान राई
७.	श्री ऐरेलु टोल विकास संस्था	खडग ब. तामाङ्ग
८.	श्री कटहरे टोल विकास संस्था	गजेन्द्र राई
९.	श्री फलामदुङ्गा टोल विकास संस्था	सुर्य बहादुर खत्री
१०.	श्री धापखत्रीगाँउ टोल विकास संस्था	रुद्र बहादुर राई
११.	श्री बाह्रपेङ्ग टोल विकास संस्था	सजिव राई
१२.	श्री सुम्कापाछा टोल विकास संस्था	टेक बहादुर राई

१३.	श्री काछोड टोल विकास संस्था	कृष्ण बहादुर राई
१४.	श्री टेनटोल टोल विकास संस्था	ऋभिषेक राई

वडा. ५

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री फुलवारी टोल विकास संस्था	छत्रसिंह राई
२.	श्री प्रगतिशिल टोल विकास संस्था	दिलकुमार राई
३.	श्री सुनाखरी टोल विकास संस्था	टेक बहादुर राई
४.	श्री खाक्सिराङ्ग टोल विकास संस्था	रामकुमार राई
५.	श्री गुर्धुम सुन्तलाघारी टोल विकास संस्था	ज्हाँनमाया राई
६.	श्री आम्बोटे टोल विकास संस्था	सुधाकुमार राई
७.	श्री गुर्धुम सुन्तलाघारी "ख" टोल विकास संस्था	प्रेमकुमार राई
८.	श्री नायाल टोल विकास संस्था	प्रेमकुमार राई
९.	श्री भदौरे टोल विकास संस्था	पुर्णकुमारी राई
१०.	श्री तोडमाखावा टोल विकास संस्था	हरीकुमार राई
११.	श्री साकेन्वा टोल विकास संस्था	ऋकिल कुमार राई
१२.	श्री दियाना चारघरे टोल विकास संस्था	भक्त बहादुर राई
१३.	श्री नागथान टोल विकास संस्था	हरिप्रसाद तामाङ्ग

वडा. ६

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री नमुना टोल विकास संस्था	मिलाल राई
२.	श्री सुन्दर नमुना टोल विकास संस्था	राजेन्द्र राई
३.	श्री हरियाली नमुना टोल विकास संस्था	शेर बहादुर राई
४.	श्री सदाबहार नमुना टोल विकास संस्था	गेविन्द राई
५.	श्री घराटोल टोल विकास संस्था	गेविन्द राई
६.	श्री पिपलडाँडा टोल विकास संस्था	प्रकाश राई

७.	श्री लुडकुवा टोल विकास संस्था	बलबहादुर राई
८.	श्री चण्डिडाँडा टोल विकास संस्था	भूपाल सिंह राई
९.	श्री सरस्वती टोल विकास संस्था	ऋस्मिन राई
१०.	श्री नव सुम्निमा टोल विकास संस्था	चन्द्र कुमार राई
११.	श्री पारुहाङ्ग टोल विकास संस्था	चुडाराम राई

वडा. ७

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री पिप्ले टोल विकास संस्था	कर्ण बहादुर खत्री
२.	श्री छपेली टोल विकास संस्था	तेज बहादुर खत्री
३.	श्री आम्रजराङ्ग टोल विकास संस्था	धनबहादुर राई
४.	श्री आखुम टोल विकास संस्था	जगतबहादुर राई
५.	श्रीआहालटोल टोल विकास संस्था	बुद्धिमानि राई
६.	श्री बाख्रेम टोल विकास संस्था	टंकबहादुर राई
७.	श्री लुंखिम टोल विकास संस्था	ज्वान बहादुर राई

वडा. ८

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री साप्राखाम पोखरी टोल विकास संस्था	गोपाल दर्जी
२.	श्री बारीगाउँ टोल विकास संस्था	भविन्द्र राई
३.	श्री मालबाँसे सापेन्टार टोल विकास संस्था	धनबहादुर राई
४.	श्री पिचाखा टोल विकास संस्था	मछिन्द्र राई
५.	श्री खुकैला टोल विकास संस्था	उदास चाम्लिङ राई
६.	श्री वाचाखा टोल विकास संस्था	मिन बहादुर राई
७.	श्री पात्लेपानी टोल विकास संस्था	एकराज कार्की
८.	श्री गाविस टोल विकास संस्था	सैन बहादुर विष्ट

वडा. ९

क्र.सं	टोल विकास संस्थाहरुको नाम	अध्यक्षको नाम
१.	श्री मुस्ताङ्ग टोल विकास संस्था	रुपाकुमारी जिमी
२.	श्री हसनपुर टोल विकास संस्था	सुर्ज बहादुर मगर
३.	श्री दिल कराते टोल विकास संस्था	राम बहादुर राई
४.	श्री गैरीटोल टोल विकास संस्था	भुईदल राई
५.	श्री ज्यामिरे टोल विकास संस्था	उर्मिला राई
६.	श्री जनहित कोल्डार टोल विकास संस्था	श्याम कुमार दाहाल
७.	श्री जाल्पादेवी टोल विकास संस्था	बालकुमार राई
८.	श्री थुम्की विकास संस्था	मौली राई
९.	श्री तल्लो उखुवारी टोल विकास संस्था	विष्णु कुमार राई
१०.	श्री हलेदे टोल विकास संस्था	विशाल राई
११.	श्री पैरे टोल विकास संस्था	सुरज तामाङ्ग
१२.	श्री बार्ताङ्ग टोल विकास संस्था	भेटेमान राई
१३.	श्री माथिल्लने उखुवारी टोल विकास संस्था	बेशारमान राई

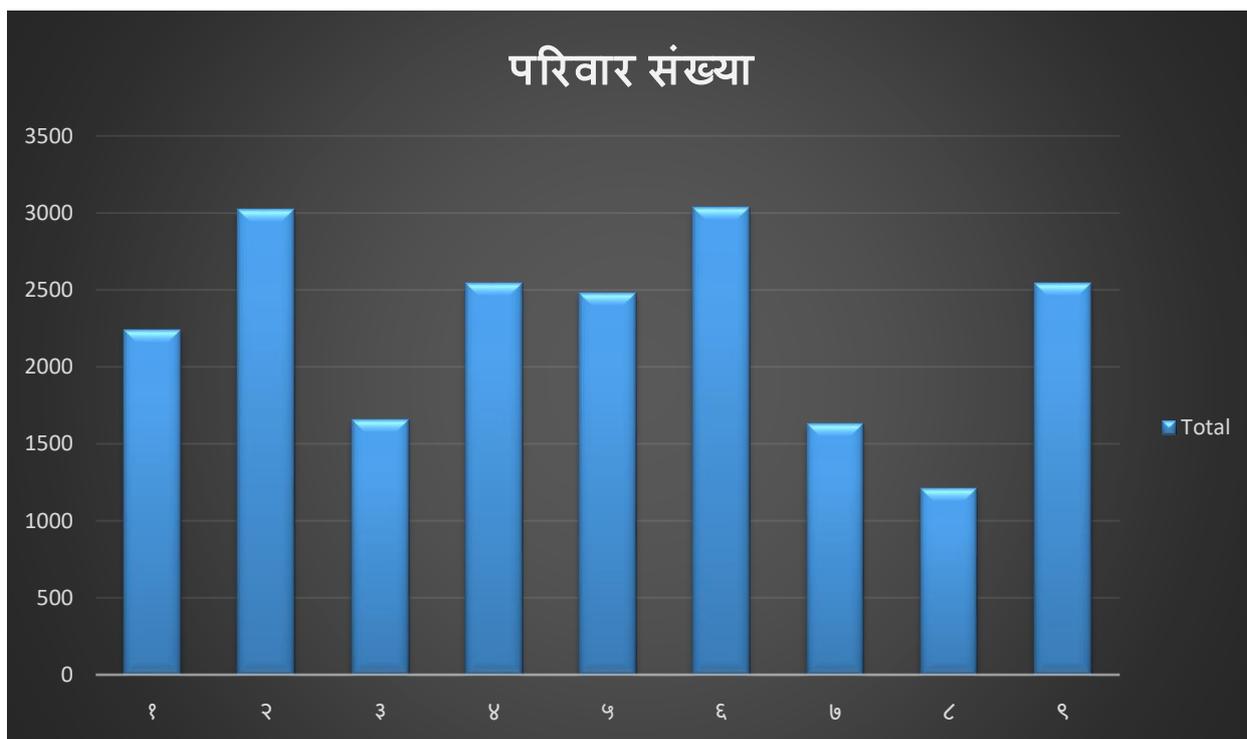
३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

यस हतुवागढी गाउँपालिका मा जम्मा ९ ओटा वडा रहेको छन्। क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठूलो वडा नम्बर ६ रहेको छ। गाउँपालिका को कुल क्षेत्रफल १२३.३७ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। भने जनसंख्याको हिसाबले सबैभन्दा ठूलो अर्थात १४.८९ प्रतिशत जनसंख्या वडा नं.६ मा रहेको छ भने सबैभन्दा सानो वडा नं.८ रहेको छ, जसमा कुल जनसंख्याको जम्मा ५.९५ प्रतिशत मात्र जनसंख्या रहेको छ। गाउँपालिका को वस्तुगत तथ्यांक २०७५ अनुसार गाउँपालिका को कुल जनसंख्याको २०३६६ रहेको छ, जसमा महिलाको जनसंख्या २८१६३ अर्थात ५०.८९ प्रतिशत र पुरुषको जनसंख्या २७१८० अर्थात ४९.११ प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ। वडाको जनसंख्या, विवरण तलको तालिका र चार्ट बाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं ४ परिवार संख्या (घरमुली सहित)

वडा.	परिवार संख्या (घरमुली सहित)
१	२२४२
२	३०२२
३	१६५९
४	२५४३
५	२४८२
६	३०३३

७	१६२७
८	१२१२
९	२५४६
जम्मा	२०३६६

परिवार संख्या (घरमुली सहित)

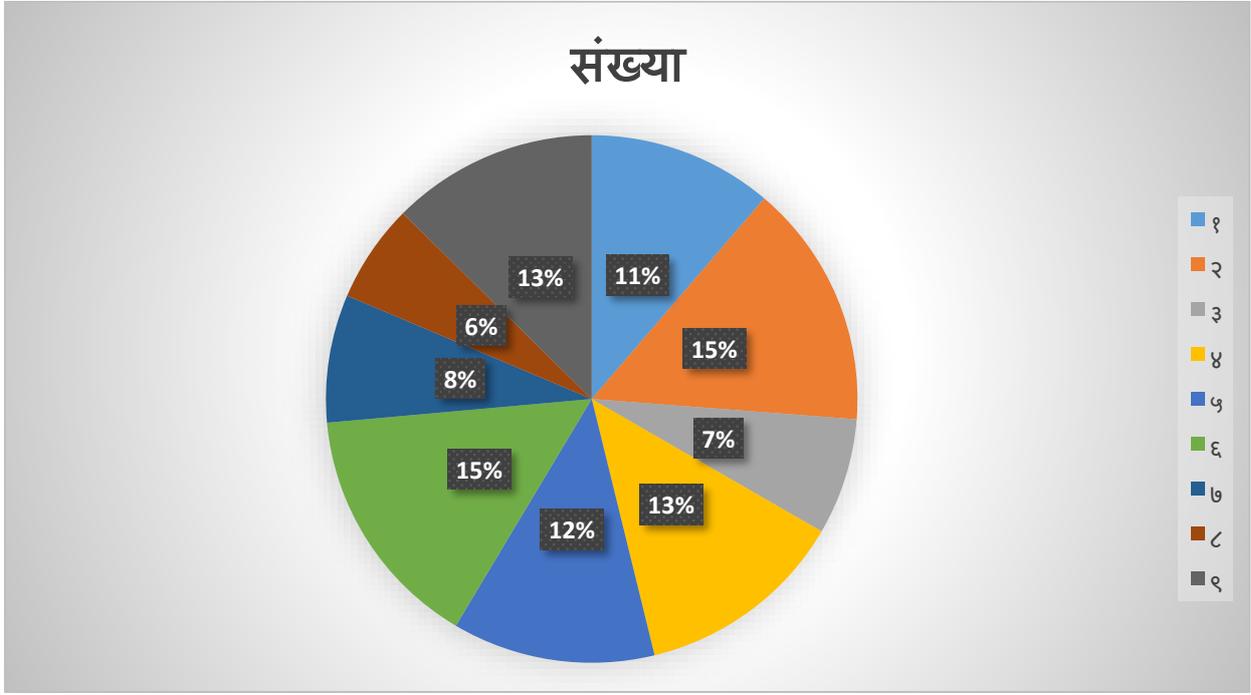
३.३ घरधुरीसंख्या विवरण

हतुवागढी गाउँपालिका को कुल घरधुरी ३८६६ रहेका छन् जसमध्ये ९२ प्रतिशत घरधुरीमा घरमुलीको रूपमा पुरुष रहेका छन् भने ८ प्रतिशत मात्र घरपरिवारमा घरमुलीका रूपमा महिलाहरु रहेका छन् । घरमुलीको विस्तृत विवरण तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं ५ घरधुरीसंख्या

वडा.	घरधुरीसंख्या
१	४३५
२	५७९
३	२७६
४	४९६
५	४७७
६	५८१

७	३०३
८	२३३
९	४८६
जम्मा	३८६६

घरधुरीसंख्या वडा अनुसार

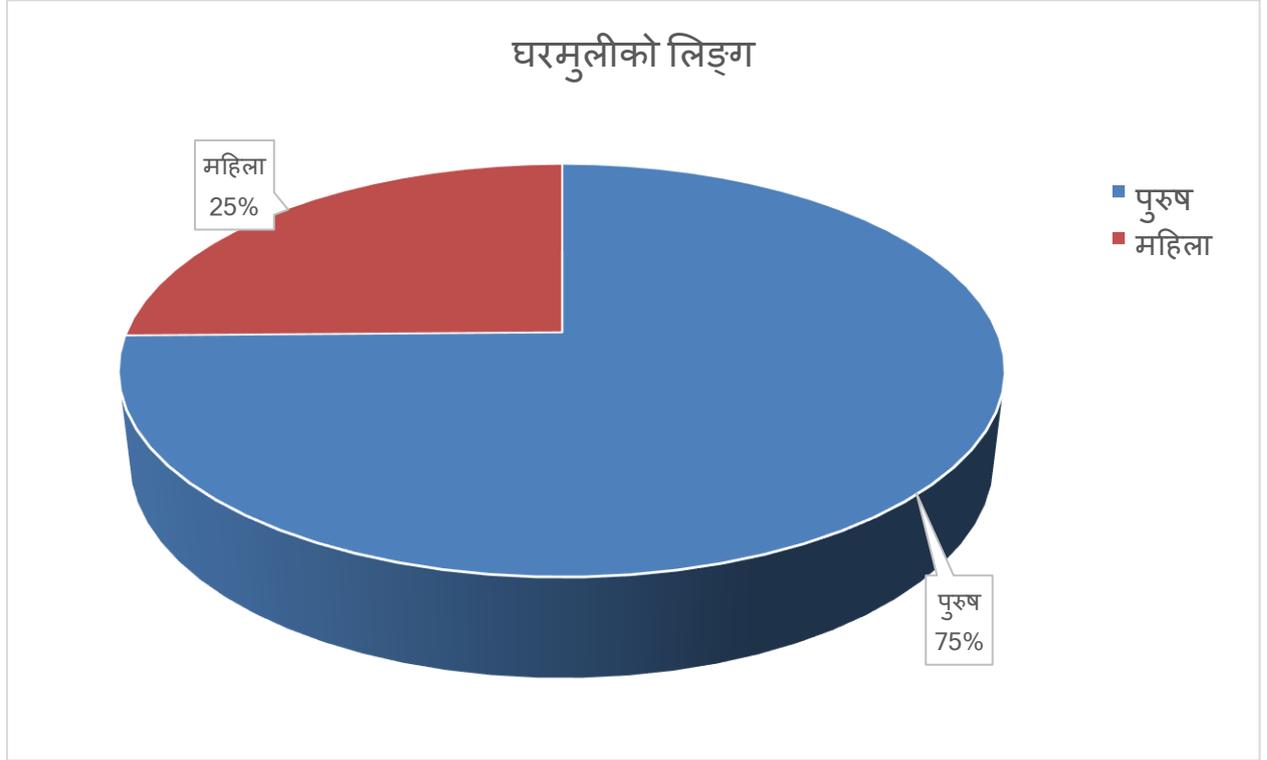
३.४ लिङ्ग अनुसारको जनसंख्या विवरण

हतुवागढी गाउँपालिका को कुल घरधुरी ३३६६ रहेका छन् जसमध्ये ७४.७५ छ प्रतिशत घरधुरीमा घरमुलीको रूपमा पुरुष रहेका छन् भने २५.२५ प्रतिशत मात्र घरपरिवारमा घरमुलीका रूपमा महिलाहरु रहेका छन् । घरमुलीको विस्तृत विवरण माथीको तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

३.४ तालिका नं ६ घरमुलीको लिङ्ग

घरमुलीको लिङ्ग			
वडा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	३५६	७९	४३५
२	४५४	१२५	५७९
३	२०९	६७	२७६
४	२०९	२८७	४९६
५	३८०	९७	४७७
६	४८०	१०९	५८९
७	२२८	७५	३०३

८	१७३	६०	२३३
९	४०१	८५	४८६
जम्मा	२८९०	९७६	३८६६

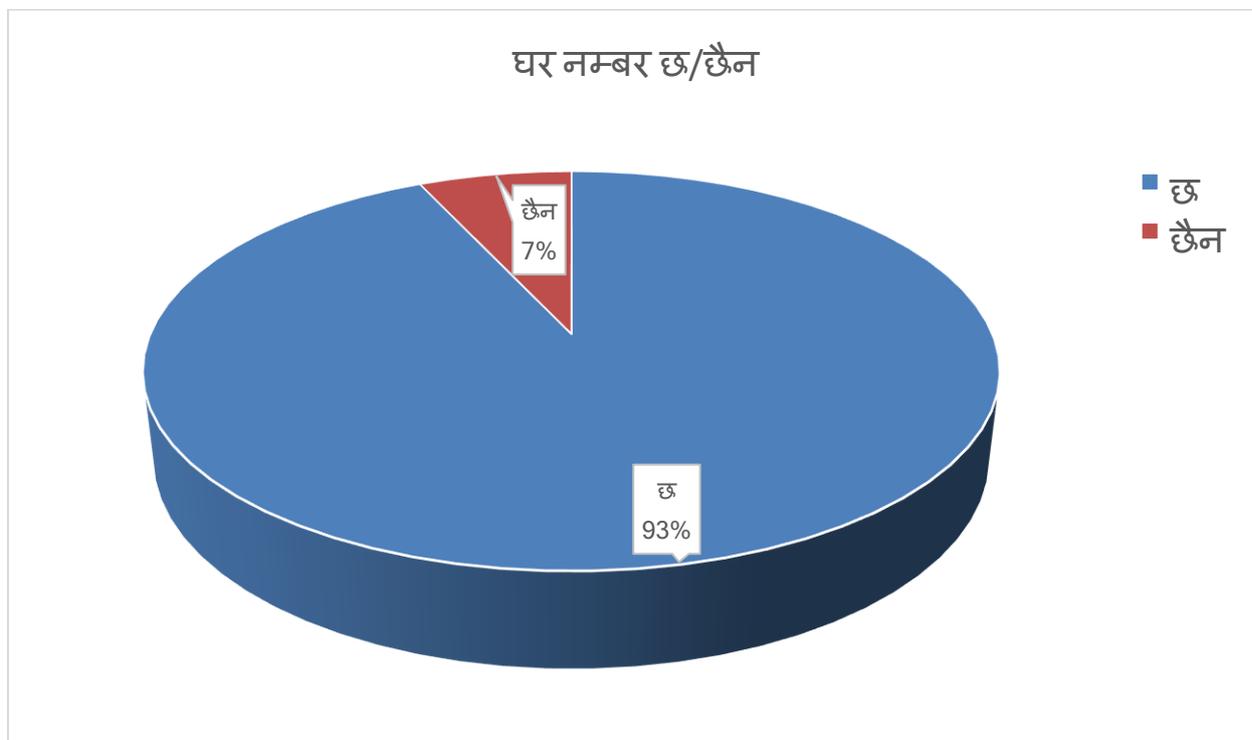

३.५ घर नम्बर अनुसारको घरधुरी विवरण

तालीका नं ७. घर नम्बर अनुसारको घरधुरी विवरण

घर नम्बर छ/छैन			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	३७२	६३	४३५
२	५५१	२८	५७९
३	२४८	२८	२७६
४	४५१	४५	४९६
५	४६२	१५	४७७
६	५६०	२१	५८१
७	२८७	१६	३०३
८	२२८	५	२३३

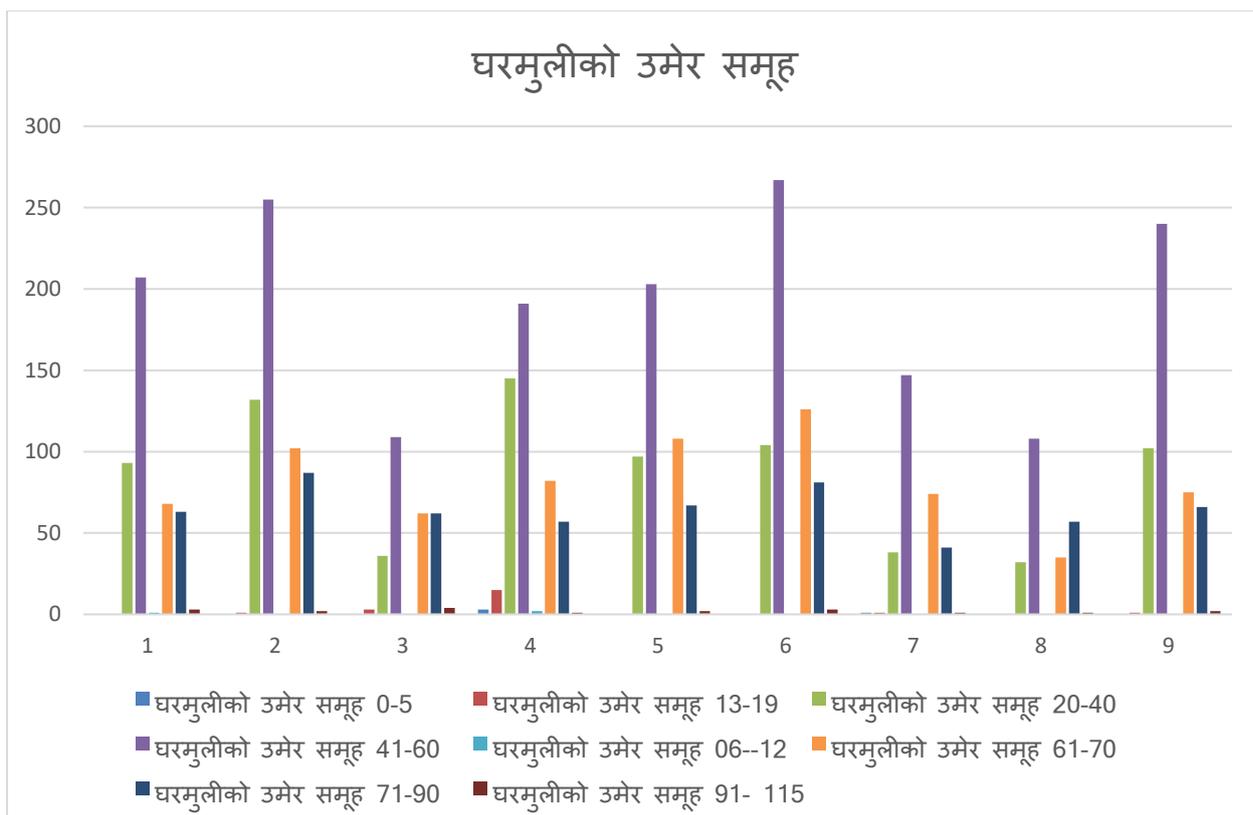
९	४४०	४६	४८६
जम्मा	३५९९	२६७	३८६६

३.६ घरमुलीको उमेर समूह अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं ८ घरमुलीको उमेर समूह

घरमुलीको उमेर समूह									
वडा	०-५	१३-१९	२०-४०	४१-६०	६-१२	६१-७०	७१-९०	९१-११५	जम्मा
५			९३	२०७	१	६८	६३	३	४३५
२		१	१३२	२५५		१०२	८७	२	५७९
३		३	३६	१०९		६२	६२	४	२७६
४	३	१५	१४५	१९१	२	८२	५७	१	४९६
५			९७	२०३		१०८	६७	२	४७७
६			१०४	२६७		१२६	८१	३	५८१
७	१	१	३८	१४७		७४	४१	१	३०३
८			३२	१०८		३५	५७	१	२३३
९		१	१०२	२४०		७५	६६	२	४८६
जम्मा	४	२१	७७९	१७२७	३	७३२	५८१	१९	३८६६

३.७ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण

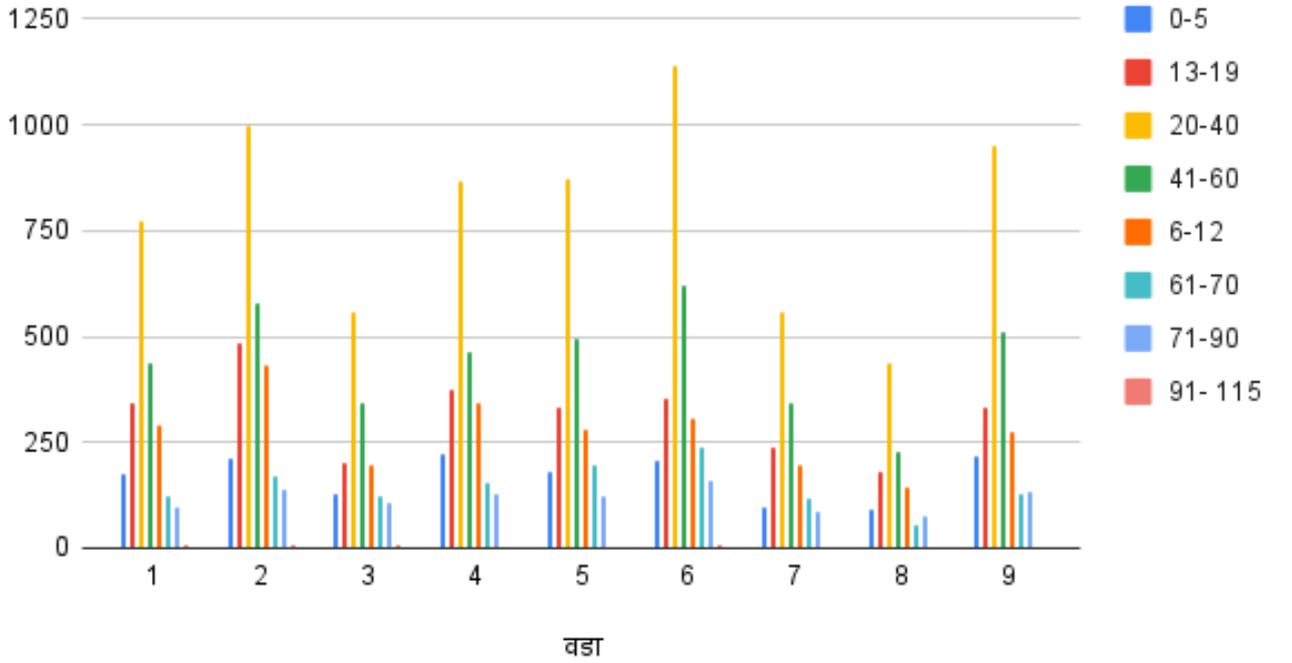
गाउँपालिका को कुल जनसंख्या २०३९५ मध्ये सबै भन्दा कम ९१ वर्षभन्दा माथीकाको संख्या ३३ रहेको छ, त्यसैगरी ५ वर्षमुनिका बालबालिकाको संख्या जम्मा १५३३ अर्थात ७.५२ प्रतिशत छ, भने सबैभन्दा वढी २० देखि ४० उमेर समूहका मानिसको जनसंख्या ७१५४ अर्थात ३५ प्रतिशत रहेको छ । यस तथ्यांकले गाउँपालिका मा उत्पादकमूलक जनशक्ति राम्रो भएको देखिन्छ । जुन नगरको सामाजिक, आर्थिक विकासको लागि अवसर पनि हो । गाउँपालिका ले युवा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमका लागि दीर्घकालीन योजना बनाई परिचालन गर्न सकेमा युवाहरूले बाहिर पलायन हुने अवस्थामा कमी आउन सक्थ्यो । गाउँपालिका को जनसांख्यिकीय विवरण तलको चार्ट र तालिकाबाट लिन सकिन्छ ।

तालिका नं.९ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा	०-५	६-१२	१३-१९	२०-४०	४१-६०	६१-७०	७१-९०	९१-११५	जम्मा
१	१७६	२८८	३४४	७७३	४३८	१२१	९७	५	२२४२
२	२१४	४३३	४८६	९९९	५८१	१७१	१४०	५	३०२९
३	१२९	१९६	२००	५५९	३४२	१२१	१०७	५	१६५९
४	२२१	३४४	३७६	८६६	४६३	१५५	१२६	३	२५५४
५	१८१	२८२	३३३	८७२	४९७	१९५	१२२	३	२४८५
६	२०६	३०६	३५६	११४०	६२३	२३६	१६१	५	३०३३
७	९६	१९४	२३८	५५६	३४२	११८	८५	२	१६३१

८	९४	१४४	१७८	४३८	२२९	५५	७४	२	१२१४
९	२१६	२७७	३३१	९५१	५११	१२७	१३२	३	२५४८
जम्मा	१५३३	२४६४	२८४२	७१५४	४०२६	१२९९	१०४४	३३	२०३९५

0-5, 13-19, 20-40, 41-60, 6-12...

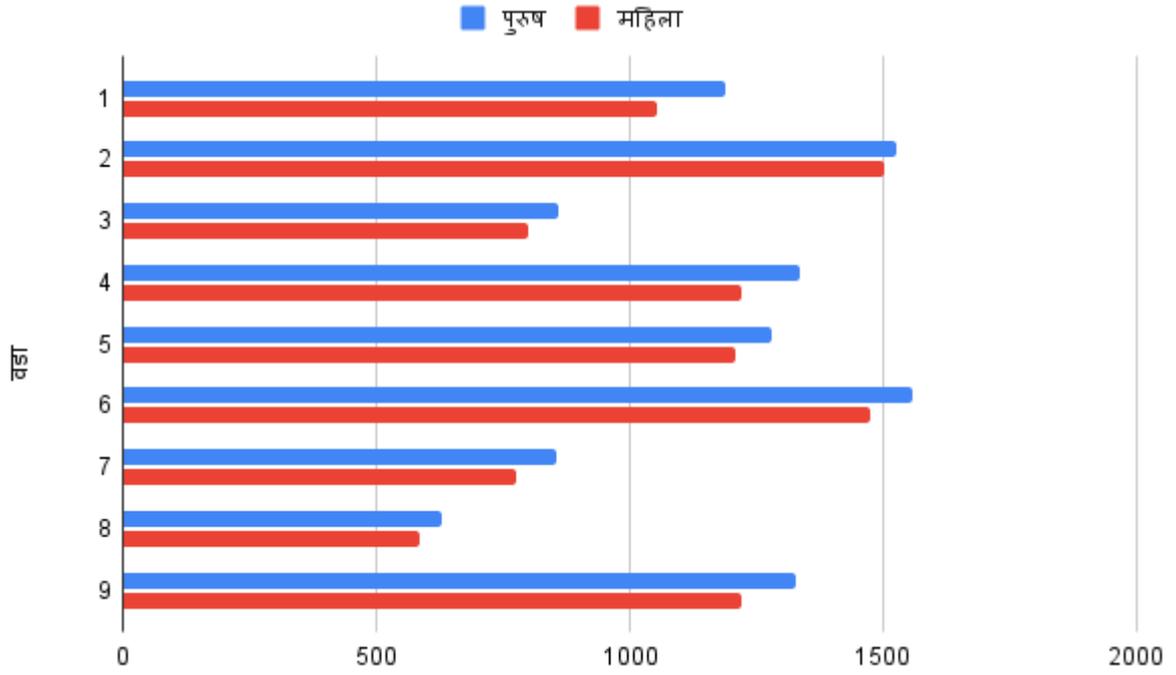
उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्या विवरण

३.८ लिंगका आधारमा जनसंख्या विवरण

तालिका नं.१० लिंगका आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा	पुरुष	महिला
१	११८८	१०५४
२	१५२७	१५०२
३	८६०	७९९
४	१३३५	१२१९
५	१२७८	१२०७
६	१५५७	१४७६
७	८५६	७७५
८	६३०	५८४

९	१३२७	१२२१
जम्मा	१०५५८	९८३७
%	०.५१७६७५९०१	०.४८२३२४०९९

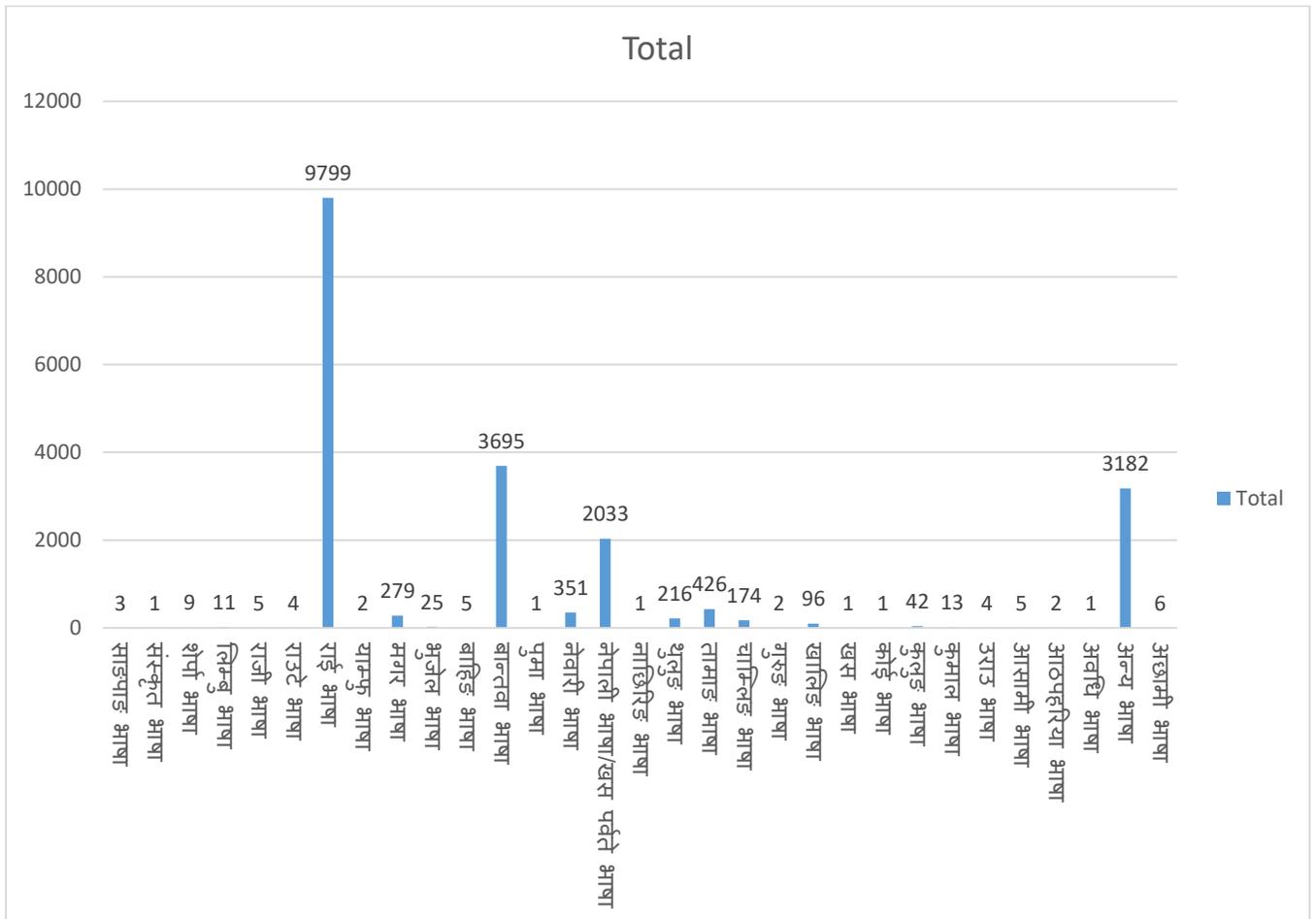
लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण

३.८ मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण

तालिका नं.११ मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण

मातृभाषा					
वाड	१	२	३	४	५
साङ्पाङ् भाषा			३		
संस्कृत भाषा					१
शेर्पा भाषा					
लिम्बु भाषा	१	२	८		
राजी भाषा					
राउटे भाषा				४	
राई भाषा	१४८	१०४२	१	१११७	१७३८
याम्फु भाषा			२		
मगर भाषा	५	७४			
भुजेल भाषा	१	५			
बाहिङ् भाषा			२		
बान्तवा भाषा	४	८०९	१२१३		
पुमा भाषा			१		
नेवारी भाषा	६	१६		२२	२७०
नेपाली भाषा/खस पर्वते भाषा		५२९			३०१
नाछिरिङ् भाषा			१		
थुलुङ् भाषा			२१६		
तामाङ् भाषा	२१		५७	७५	१५९
चाम्लिङ् भाषा			७		
गुरुङ् भाषा			१		
खालिङ् भाषा	७		८९		
खस भाषा			१		
कोई भाषा			१		
कुलुङ् भाषा			४२		
कुमाल भाषा			१३		
उराउ भाषा					
आसामी भाषा					
आठपहरिया भाषा		१		१	
अवाधि भाषा					१
अन्य भाषा	२०४१	५५१	१	५२६	१५
अज्ञामी भाषा					
जम्मा	२२४२	३०२९	१६५९	२५५४	२४८५

वाड	६	७	८	९	जम्मा
साङपाङ भाषा					३
संस्कृत भाषा					१
शेर्पा भाषा					१
लिम्बु भाषा					११
राजी भाषा				५	५
राउटे भाषा					४
राई भाषा	२९७२	१८३	२७	१७७१	९७९९
याम्फु भाषा					२
मगर भाषा				२००	२७९
भुजेल भाषा			११		२५
बाहिङ भाषा		३			५
बान्त्वा भाषा		१०४०	६२९		३६६९
पुमा भाषा					१
नेवारी भाषा			४	३३	३५१
नेपाली भाषा/खस पर्वते भाषा	५६	३५०	३४८	४४९	२०३३
नाछिदिङ भाषा					१
थुलुङ भाषा					२१६
तामाङ भाषा		१	२८	८५	४२६
चास्दिङ भाषा			१६७		१७४
गुरुङ भाषा	१				२
खालिङ भाषा					९६
खस भाषा					१
कोई भाषा					१
कुबुङ भाषा					४२
कुमाल भाषा					१३
उराउ भाषा	४				४
आसामी भाषा				५	५
आठपहरिया भाषा					२
अवधि भाषा					१
अन्य भाषा		४८			३१८२
अछामी भाषा		६			६
जम्मा	३०३३	१६३१	१२१४	२५४८	२०३९५

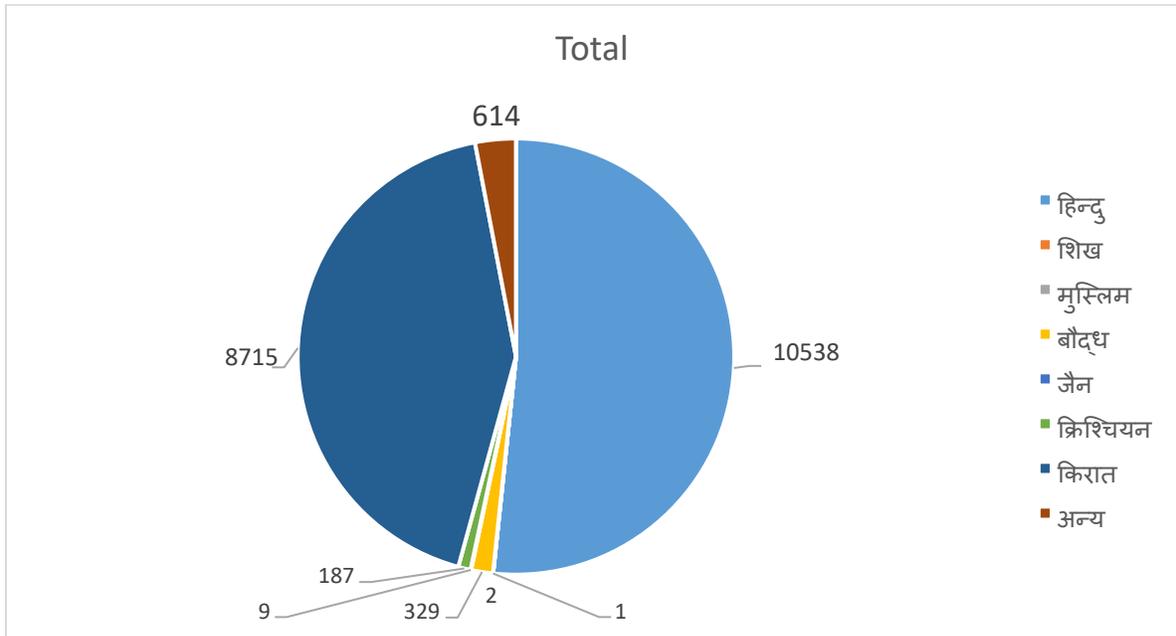
गाउँपालिका मा रहेका कुल २०३६६ जनसङ्ख्यामध्ये सबैभन्दा बढी २९,५७० जना अर्थात् ४८ प्रतिशतले राई भाषा, त्यसपछि ३६९५ जना अर्थात् १८ प्रतिशतले बान्तवा भाषा बोल्ने गरेको पाईयो । यस गाउँपालिका मा राई समुदायको बाहुल्यता रहेको छ । त्यसकारण उनीहरूको कला, संस्कृति तथा भाषालाई जर्गेना गर्ने खालका विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने जुन नेपालको संविधानकोधारा ३२ मा भाषा तथा सांस्कृतिक हकलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित पनि गरीसकेको छ । राई को कला तथा संस्कृतिद्वारा पर्यटकीय कार्यक्रमलाई प्रवर्धन गर्न पनि सकिन्छ । त्यसको लागी गाउँपालिका ले रणनीतिक योजना बनाई लागू गर्न सक्छ । वडा अनुसार विस्तृत विवरण तालिकामा माथी उल्लेख गरिएको छ ।

३.९ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका मा रहेका कुल जनसङ्ख्यामध्ये २०३६६ अर्थात् ५९.९७ प्रतिशत जनसङ्ख्याले हिन्दू धर्म मान्दछन् । दोस्रोमा किरात धर्म मान्नेको सङ्ख्या ८७९५ रहेको छ भने ईस्लाम, किराँत, बौद्ध, शिख धर्म तथा अन्य धर्म मान्नेको सङ्ख्या थोरै रहेको छ । गाउँपालिका भित्र धार्मिक विविधता रहेतापनि हिन्दु धर्मालम्बीहरूको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ । जुनसुकै धर्मालम्बी भएतापनी आपसमा सद्भाव तथा सामाजिक सौहार्दता भने राम्रो रहेको देखिन्छ । वडागत रूपमा विभिन्न धर्मालम्बीहरूको विस्तृत विवरण तालिकामो उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १२ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धर्म									
वडा	किरात	क्रिश्चियन	जैन	बौद्ध	मुस्लिम	शिख	हिन्दु	अन्य	जम्मा
१	२१२	२६	२	३५			१९६०	७	२२४२
२	१८२५	३९	४				११६१		३०२९
३	१०२४	३०	१	३५				५६९	१६५९
४	७४	२२		८०	१		२३७७		२५५४
५	८०५	८	१	११८			१५४०	१३	२४८५
६	२९५१				१		८१		३०३३
७	११२०			२		१	५०८		१६३१
८	५९६			२३			५९५		१२१४
९	१०८	६२	१	३६			२३१६	२५	२५४८
जम्मा	८७१५	१८७	९	३२९	२	१	१०५३८	६१४	२०३९५

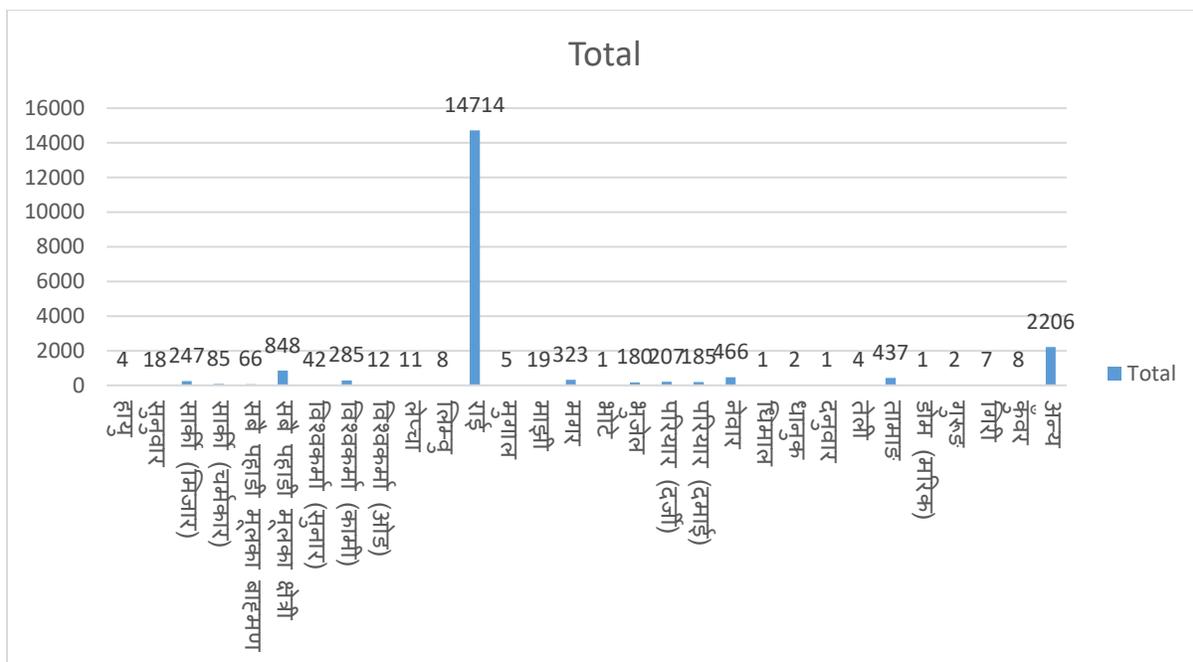
३.१० जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

हतुवागढी गाउँपालिका को वस्तुगत तथ्यांक, २०७५ अनुसार २८ जातजातिहरु पहिचान भएका छन्, जसमा राई, ब्राह्मण, क्षेत्री, दलित, मगर, गुरुङ्ग र अन्य गरी मुख्य जातजातिहरु रहेका छन्। गाउँपालिका को कुल जनसंख्या २०३६६ मध्ये सबैभन्दा बढी १४७१७ अर्थात ७२.२ प्रतिशत वसोवास राई हरुको रहेको छ। एक हिसाबले भन्नुपर्दा राई यस क्षेत्रका रैथाने पनि हुन। जातिगत विवरण तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं.१३ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

जाति	जनसंख्या
हायु	४
सुनुवार	१८
सार्की (मिजार)	२४७
सार्की (चर्मकार)	८५
सबै पहाडी मूलका बाह्रमण	६६
सबै पहाडी मूलका क्षेत्री	८४८
विश्वकर्मा (सुनार)	४२
विश्वकर्मा (कामी)	२८५
विश्वकर्मा (ओड)	१२
लेप्चा	११
लिम्बु	८
राई	१४७१४
मुगाल	५
माभी	९
मगर	३२३
भोटे	१
भुजेल	१८०
परियार (दर्जी)	२०७
परियार (दमाई)	१८५
नेवार	४६६
धिमाल	१
धानुक	२
दनुवार	१
तेली	४
तामाङ	४३७
डोम (मरिक)	१
गुरूङ	२
गिरी	७
कुँवर	८

अन्य	२२०६
जम्मा	२०३९५

३.११ बसोबासको अवस्था अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं १३ बसोबासको अवस्था अनुसारको घरधुरी विवरण

बसोबासको अवस्था					
वडा	गणना गरेको ठाउँमा बसेको	विदेशमा बसेको	सम्पर्क बिहिन/बेपत्ता	स्वदेशमा अन्यत्र बसेको	जम्मा
१	४१२	१२		११	४३५
२	५२६	२७		२६	५७९
३	२२७	१३		३६	२७६
४	४९६				४९६
५	४७७				४७७
६	५४७	२३		१	५७१
७	२९७	१		५	३०३

८	२०९	९		१५	२३३
९	४५२	२२		१२	४८६
जम्मा	३६४३	१०७	१	११५	३८६६

३.१२ घरमुलीको मुख्य पेशा घरधुरी विवरण

गाउँपालिका मा पेशागत रूपमा जनसंख्याको विवरण हेर्दा कुल जनसंख्याको घट्टटद्धड अर्थात ७२.२२ प्रतिशत मानिसहरु अभैपनि कृषिपेशामा आवद्ध रहेका छन्, ९.४५ प्रतिशत जनसंख्या अन्य पेशामा आवद्ध रहेको छ। त्यसैगरी ३.३६ प्रतिशत मानिसहरु पेशामा संलग्न छन्। वडागत रूपमा हेर्दा सबै वडाका घरपरिवारको मुख्य जीवनयापनको श्रोत भनेको कृषि पेशा रहेको देखिन्छ र वडा नं. ६ मा सबैभन्दा वढी जनसंख्या कृषिपेशामा निर्भर भएको देखिन्छ, ज्यालादारीमा संलग्नमा सबैभन्दा वढी वडा नं.२ मा देखिन्छ। गाउँपालिका मा कृषिपेशामा संलग्नको जमात वढी देखिएको कारण कृषिपेशालाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायीमुखी बनाउन युवा उद्यमीशिलता जस्ता कार्यक्रमहरुमा गाउँपालिका ले जोडिदिनुपर्ने देखिन्छ। वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

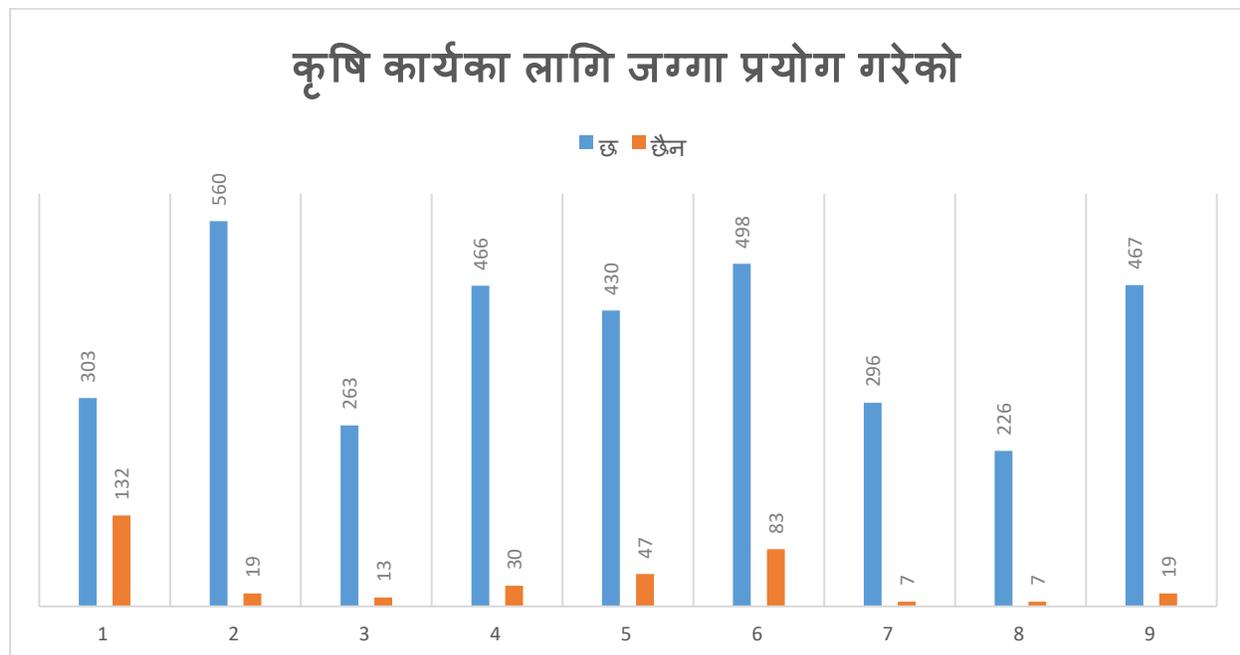
तालिका नं.१४ घरमुलीको मुख्य पेशा

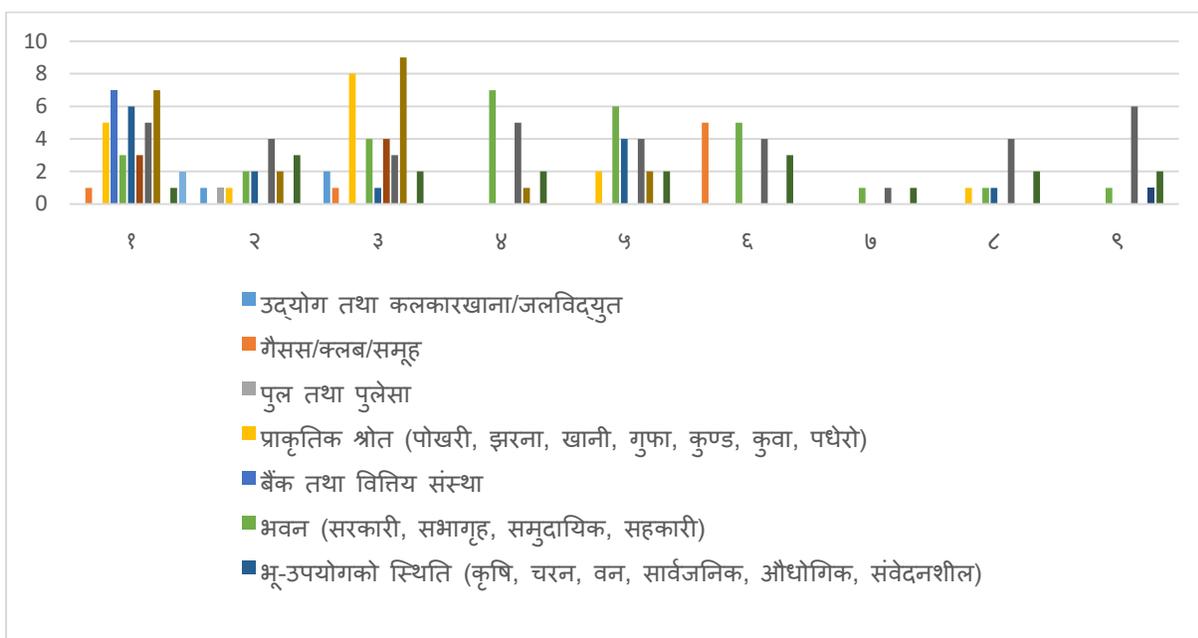
घरमुलीको मुख्य पेशा											
वडा	अन्य	उद्योग तथा व्यापार	कृषि तथा पशुपालन	गृहणी	ज्याला/ मजदुरी	नोकरी/ जागीर	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	वेरोजगार	वैदेशिक रोजगारी	व्यावसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्कापट्टा, पुजारी आदि)	जम्मा
१	१२	४३	२३७	४८	६	१८		५८	१२		४३४
२	१	१५	४१९	७८	२४	१५	१	१	२३		५७७
३	६२	२	१५५	५	१७	१५	२	७	९	२	२७६
४		१	२७०	१८०	१	१६	१३	७		३	४९१
५	२	४	३३५	९७	५	१३	१		२०		४७७
६		३	५१६	१२	३	१०		१४	२३		५८१
७		३	२४४	३५	४	९	१	३		१	३००
८		५	२०८	१	७	७			५		२३३
९	१	४	४११	९	१९	१०		६	१४	९	४८३
जम्मा	७८	८०	२७९५	४६५	८६	११३	१८	९६	१०६	१५	३८५२

३.१३ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं.१५ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको अनुसारको घरधुरी विवरण

परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	३०३	१३२	४३५
२	५६०	१९	५७९
३	२६३	१३	२७६
४	४६६	३०	४९६
५	४३०	४७	४७७
६	४९८	८३	५८१
७	२९६	७	३०३
८	२२६	७	२३३
९	४६७	१९	४८६
जम्मा	३५०९	३५७	३८६६

४.२ औसत आम्दानी विवरण

घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिका का वासिन्दाहरुको मुख्य पेशा कृषि रहेको देखिन्छ । अधिकांशले कृषिपेशालाई व्यवसायिकमूलक भन्दा पनि निर्वाहमुखिका रुपमा गर्ने गरेको देखिन्छ । गाउँपालिका मा पेशागत रुपमा जनसंख्याको विवरण हेर्दा कुल जनसंख्याको घट्टट्टड अर्थात ७२.२२ प्रतिशत मानिसहरु अभैपनि कृषिपेशामा आवद्ध रहेका छन्, १.४५ प्रतिशत जनसंख्या अन्य पेशामा आवद्ध रहेको छ । त्यसैगरी ३.३६ प्रतिशत मानिसहरु पेशामा संलग्न छन् । वडागत रुपमा हेर्दा सबै वडाका घरपरिवारको मुख्य जीवनयापनको श्रोत भनेको कृषि पेशा रहेको देखिन्छ र वडा नं. ६ मा सबैभन्दा वढी जनसंख्या कृषिपेशामा निर्भर भएको देखिन्छ, ज्यालादारीमा संलग्नमा सबैभन्दा वढी वडा नं.२ मा देखिन्छ । गाउँपालिका मा कृषिपेशामा संलग्नको जमात वढी देखिएको कारण कृषिपेशालाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायीमुखी बनाउन युवा उद्यमीशिलता जस्ता कार्यक्रमहरुमा गाउँपालिका ले जोडिदिनुपर्ने देखिन्छ । वडागत विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. १७ परिवारको वार्षिक आम्दानीका विवरण

परिवारको सरदर वार्षिक आम्दानी	जम्मा
०-४९९९९	१८८४
५००००-९९९९९	९९७
१०००००-१४९९९९	३६६
१५००००-१९९९९९	१३०
२०००००-२४ ९९९९	१८४
२५००००-२९९९९९	३८
३०००००-३४९९९९	८७
३५००००-३९९९९९	१०

४०००००-४४९९९९	३८
५०००००-१०००००	९३
१००००००-माथि	३९
जम्मा	३८६६

४.३ पारिवारिक को खर्च विवरण

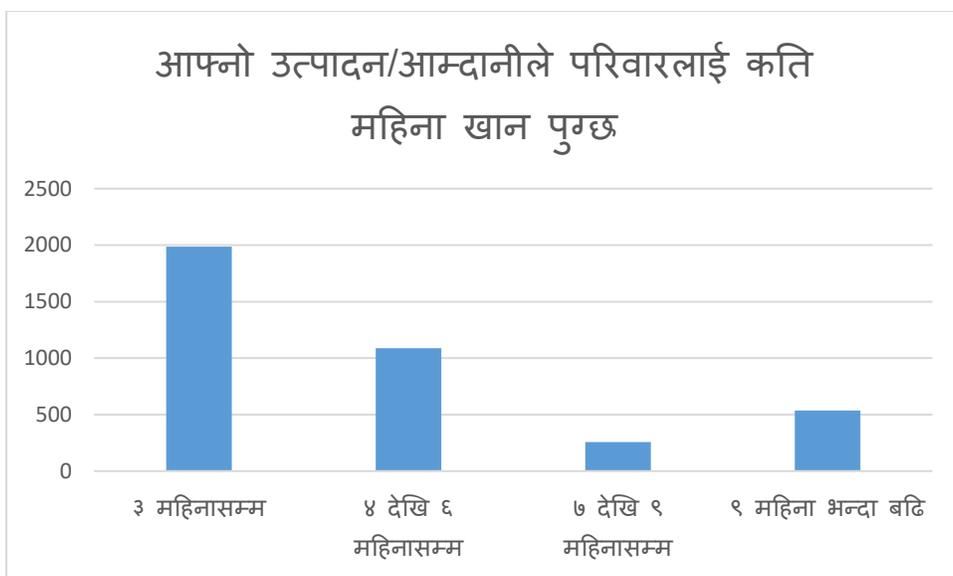
तालिका नं. १८ पारिवारिक को खर्च विवरण

परिवारको सरदर बार्षिक खर्च	जम्मा
०-४९९९९	१५६८
५००००-९९९९९	११२४
१०००००-१४९९९९	४१९
१५००००-१९९९९९	२१९
२०००००-२४९९९९	२३८
२५००००-२९९९९९	४८
३०००००-३४९९९९	१०२
३५००००-३९९९९९	२१
४०००००-४४९९९९	२७
४५००००- माथि	१००
जम्मा	३८६६

४.४ आफ्नो उत्पादनरआम्दानीले परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ?

तालिका नं. १९ परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ?

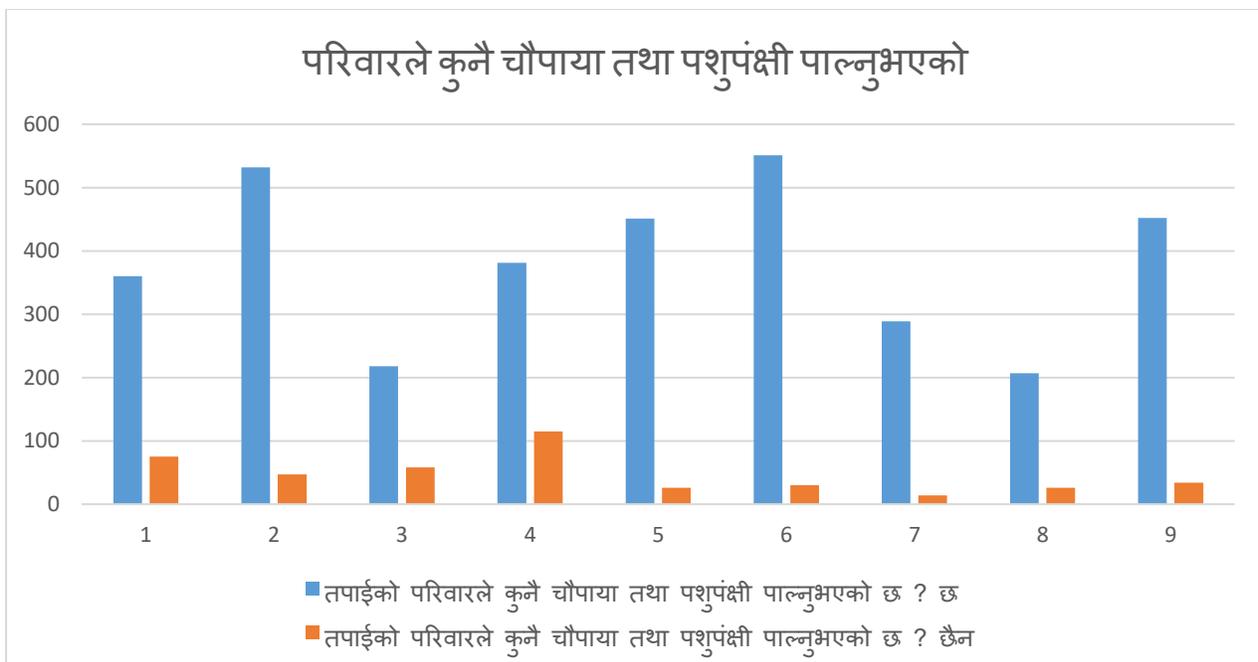
आफ्नो उत्पादनरआम्दानीले परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ?	जम्मा
३ महिनासम्म	१९८५
४ देखि ६ महिनासम्म	१०८९
७ देखि ९ महिनासम्म	२५६
९ महिना भन्दा बढि	५३६
जम्मा	३८६६

४.५ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पाल्नुभएको अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं. २० परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पाल्नुभएको अनुसारको घरधुरी विवरण

तपाईंको परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पाल्नुभएको छ ?			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	३६०	७५	४३५
२	५३२	४७	५७९
३	२१८	५८	२७६
४	३८१	११५	४९६
५	४५१	२६	४७७
६	५५१	३०	५८१
७	२८९	१४	३०३
८	२०७	२६	२३३
९	४५२	३४	४८६
जम्मा	३४४१	४२५	३८६६

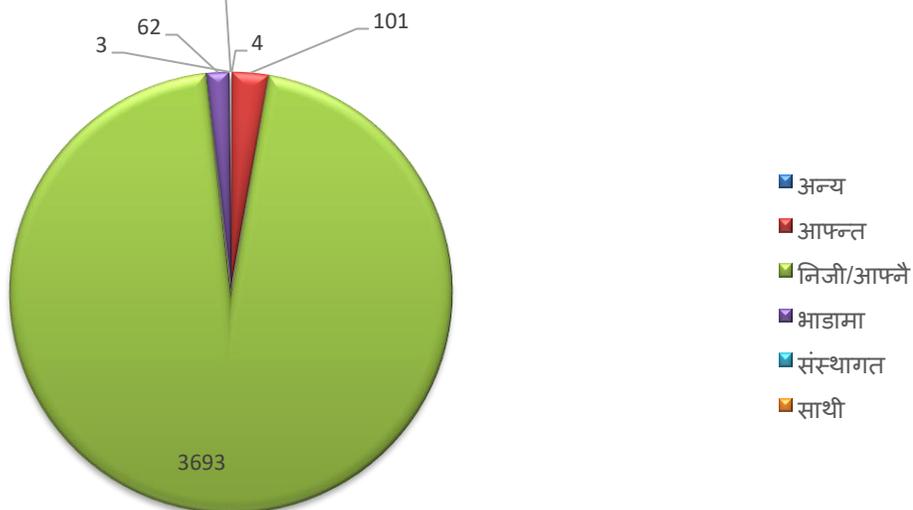

४.५ हाल बसेको घरको स्वामित्व को प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं. २१ हाल बसेको घरको स्वामित्व को प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण

हाल बसेको घरको स्वामित्व को प्रकार							
वडा	अन्य	आफ्नै	निजी/आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	साथी	जम्मा
१		३१	३६९	३४	१		४३५
२		१२	५६२	५			५७९
३	२	१४	२५९	१			२७६
४			४९६				४९६
५		३	४६९	५			४७७
६		५	५७४	२			५८१
७		८	२८७	८			३०३
८			२३३				२३३
९	२	२८	४४४	७	२	३	४८६
जम्मा	४	१०१	३६९३	६२	३	३	३८६६

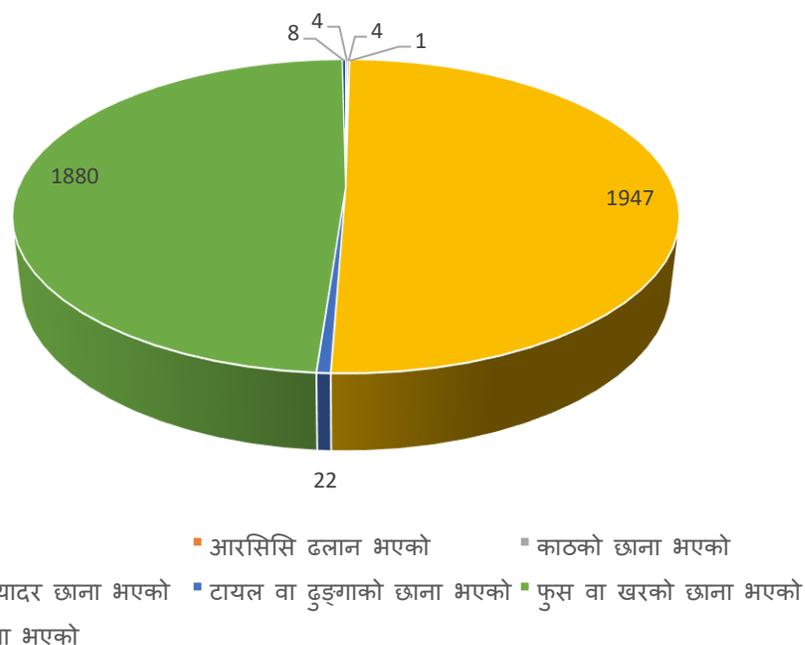
हाल बसेको घरको स्वामित्व को प्रकार

४.६ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण
तालिका नं. २२ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण

बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार								
वडा	अन्य	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	जस्ता वा च्यादर छाना भएको	टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको	फुस वा खरको छाना भएको	माटोको छाना भएको	जम्मा
१	१	३		१८५	२	२३६	८	४३५
२	१			२६७	७	३०४		५७९
३	१			१३६		१३९		२७६
४				२०४		२९२		४९६
५		१	१	२८४	७	१८४		४७७
६				४२८	४	१४९		५८१
७	१			११२	१	१८९		३०३
८				६०		१७३		२३३
९				२७१	१	२१४		४८६
जम्मा	४	४	१	१९४७	२२	१८८०	८	३८६६

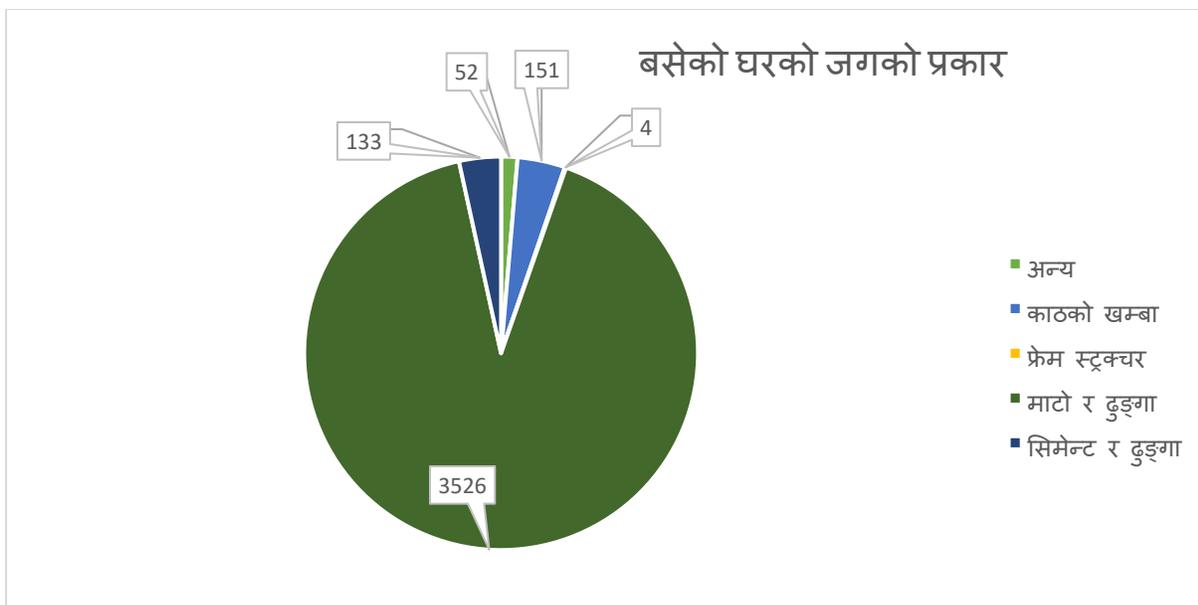
बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार

४.७ बसोबास गर्ने घरको जगको प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण

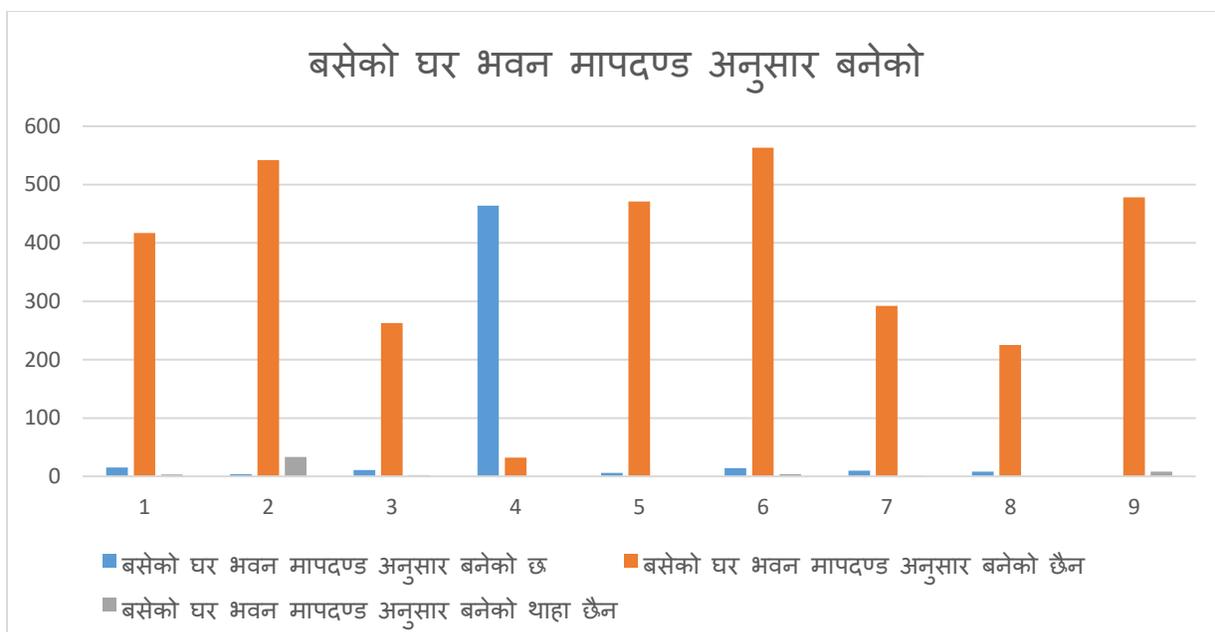
तालिका नं. २३ बसोबास गर्ने घरको जगको प्रकार अनुसारको घरधुरी विवरण

बसेको घरको जगको प्रकार						
वडा	अन्य	काठको खम्बा	फ्रेम स्ट्रक्चर	माटो र दुङ्गा	सिमेन्ट र दुङ्गा	जम्मा
१	२४		१	३८८	२२	४३५
२			१	५७१	७	५७९
३		२०	१	२५०	५	२७६
४				४७५	२१	४९६
५		२४	१	४४८	४	४७७
६		११		५५४	१६	५८१
७	२८	६		२६१	८	३०३
८		१		२१३	१९	२३३
९		८९		३६६	३१	४८६
जम्मा	५२	१५१	४	३५२६	१३३	३८६६

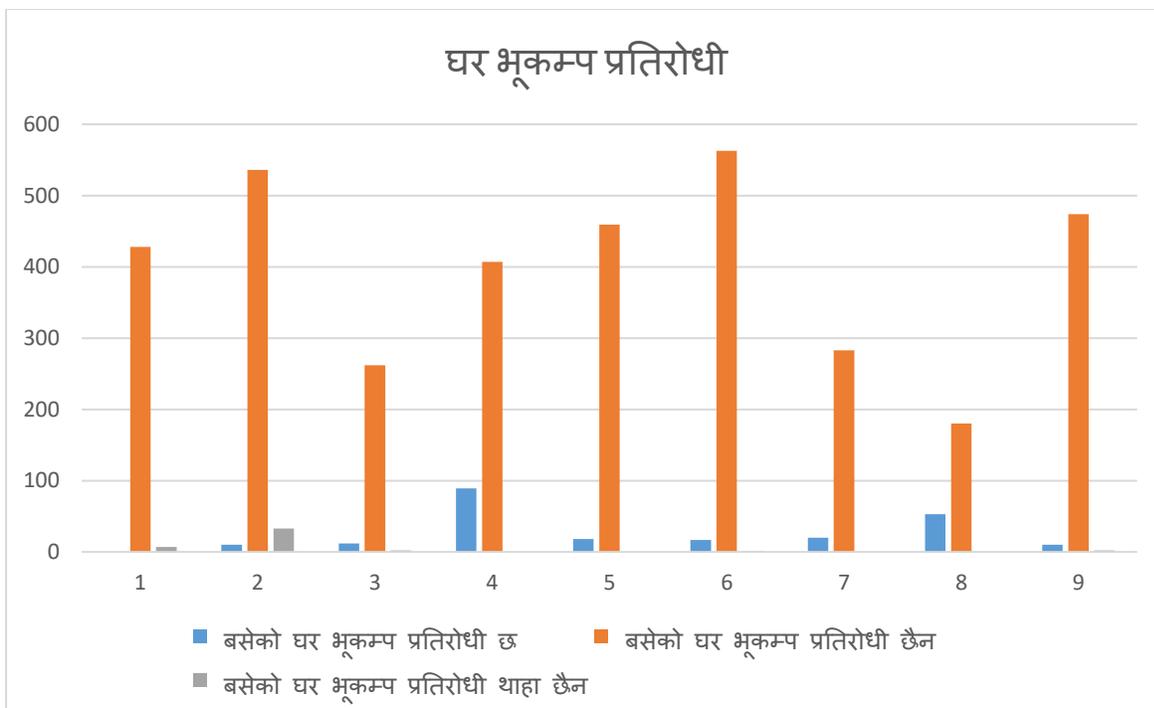
४.८ बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसारको घरधुरी विवरण
 तालिका नं २४ बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसारको घरधुरी विवरण

बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ				
वडा	छ	छैन	थाहा छैन	जम्मा
१	१५	४१७	३	४३५
२	४	५४२	३३	५७९
३	११	२६३	२	२७६
४	४६४	३२		४९६
५	६	४७१		४७७
६	१४	५६३	४	५८१
७	१०	२९२	१	३०३
८	८	२२५		२३३
९		४७८	८	४८६
जम्मा	५३२	३२८३	५१	३८६६

४.९ बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी अनुसारको घरधुरी विवरण
तालिका न. २५ बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी अनुसारको घरधुरी विवरण

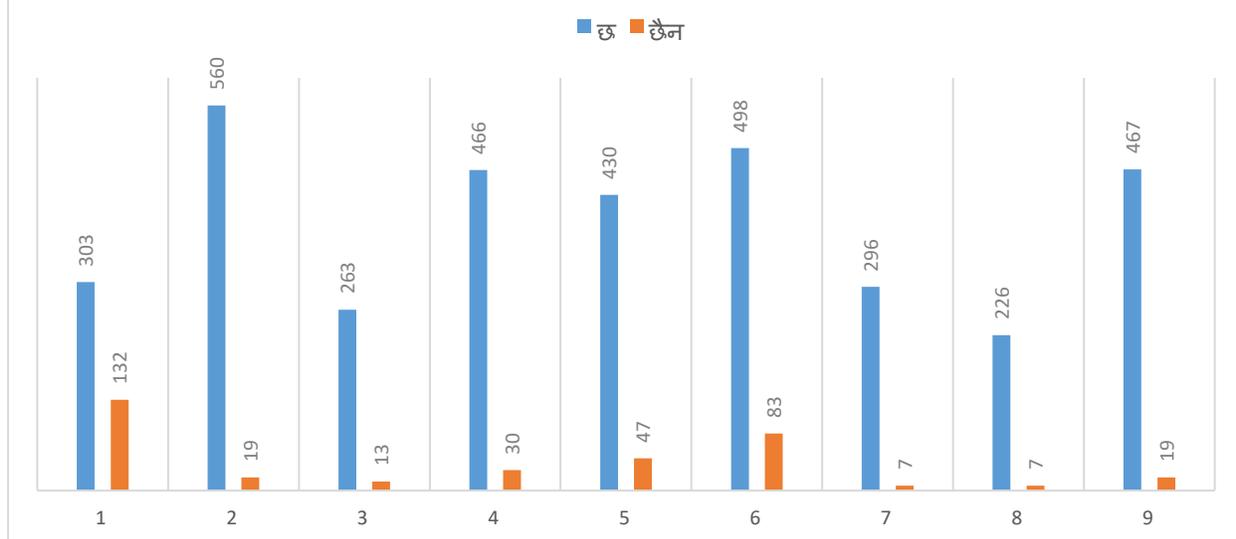
बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी				
वडा	छ	छैन	थाहा छैन	जम्मा
१		४२८	७	४३५
२	१०	५३६	३३	५७९
३	१२	२६२	२	२७६
४	८९	४०७		४९६
५	१८	४५९		४७७
६	१७	५६३	१	५८१
७	२०	२८३		३०३
८	५३	१८०		२३३
९	१०	४७४	२	४८६
जम्मा	२२९	३५९२	४५	३८६६

४.१० परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको अनुसारको घरधुरी विवरण
तालिका नं. २६ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको अनुसारको घरधुरी विवरण

परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	३०३	१३२	४३५
२	५६०	१९	५७९
३	२६३	१३	२७६
४	४६६	३०	४९६
५	४३०	४७	४७७
६	४९८	८३	५८१
७	२९६	७	३०३
८	२२६	७	२३३
९	४६७	१९	४८६
जम्मा	३५०९	३५७	३८६६

कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको

४.११ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको विवरण

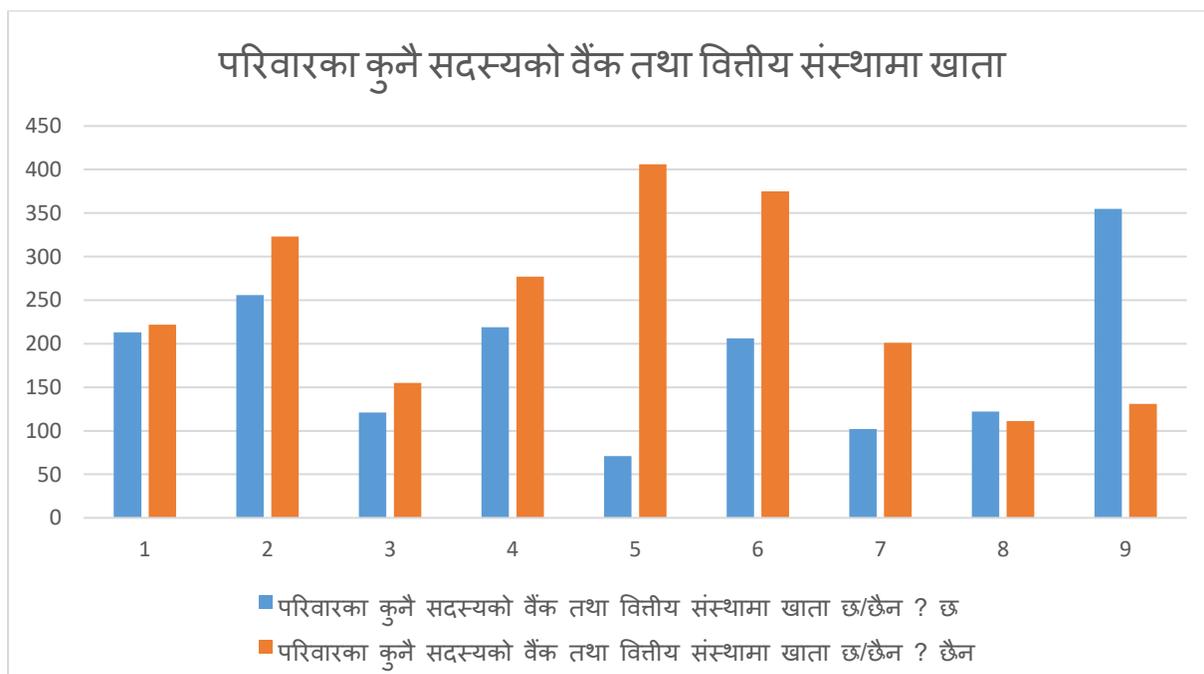
हतुवागढी गाउँपालिका भित्र बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू रहेको छ । जसमध्ये १ वाणिज्य बैंक र ३ लघुवित्त बैंकहरू रहेका छन् । भने ३ वटा बचत तथा ऋण र बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.रहेको छ । जसले गर्दा ग्रामीण क्षेत्रमा बसोवास गर्ने मानिसहरूलाई विभिन्न व्यवसायका लागि सजिलै ऋण प्राप्ती गर्न, लघुकर्जाहरूको सुविधा भएको छ भने बचत गर्ने वानीको विकास पनि भएको पाईन्छ ।

बैंक तथा वित्त संस्था

वडा नं १
प्रभु बैंक
हतुवा बचत तथा ऋण सहकारी
सिफा बहुउद्देश्य सहकारी
कृषि सहकारी
एन आई सी लघुवित्त
माहुली लघुवित्त
सलव लघुवित्त

४.११.१ परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता अनुसारको घरधुरी विवरण
तालिका नं. २७ परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता अनुसारको घरधुरी विवरण

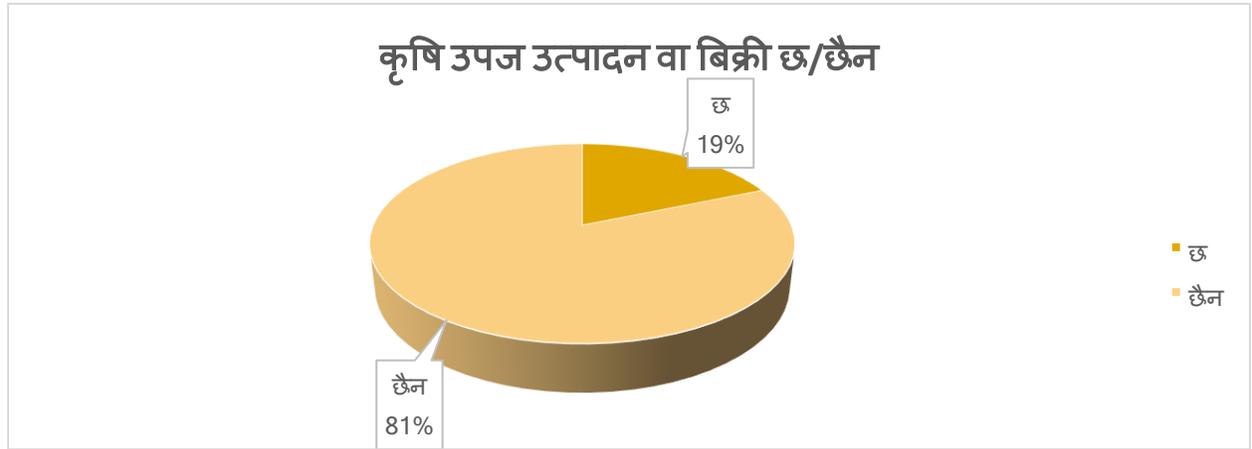
परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ/छैन ?			
वडा	छ	छैन	जम्मा
१	२१३	२२२	४३५
२	२५६	३२३	५७९
३	१२१	१५५	२७६
४	२१९	२७७	४९६
५	७१	४०६	४७७
६	२०६	३७५	५८१
७	१०२	२०१	३०३
८	१२२	१११	२३३
९	३५५	१३१	४८६
जम्मा	१६६५	२२०१	३८६६

४.१२ कृषि उपज उत्पादन वा बिक्री छरछैन ?

तालिका नं. २८ कृषि उपज उत्पादन वा बिक्री छरछैन

कृषि उपज उत्पादन वा बिक्री छ/छैन	जम्मा
छ	७२२
छैन	३१४४
जम्मा	३८६६

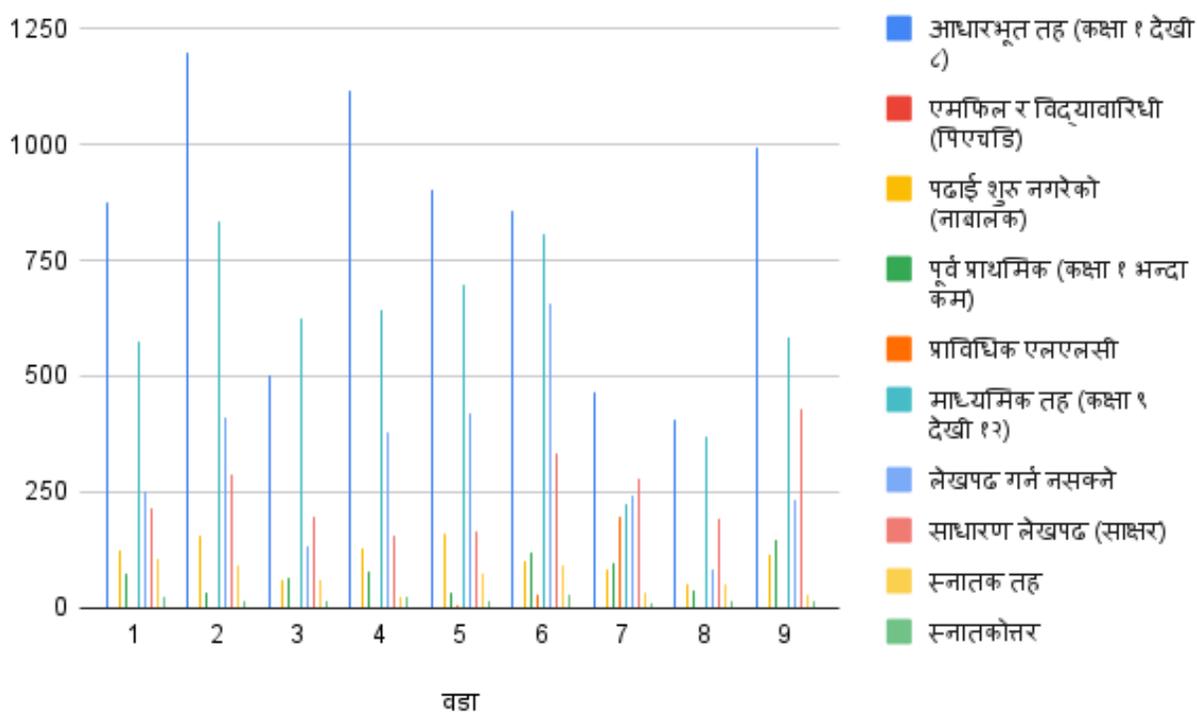
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिकस्तर आधारमा जनसंख्या विवरण

तालिका नं. २८ शैक्षिकस्तर आधारमा जनसंख्या विवरण

शैक्षिकस्तर											
वडा	आधारभूत तह (कक्षा १ देखी ८)	एमफिल र विद्यावारिधी (पिएचडि)	पढाई शुरु नगरेको (नाबालक)	पूर्व प्राथमिक (कक्षा १ भन्दा कम)	प्राविधिक एलएलसी	माध्यमिक तह (कक्षा ९ देखी १२)	लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षार)	साधारण लेखपढ (साक्षार)	स्नातक तह	स्नातकोत्तर	जम्मा
१	८७३	१	१२४	७६		५७३	२५१	२१४	१०५	२५	२२४२
२	११९९		१५६	३३		८३३	४१३	२८७	९२	१६	३०२९
३	५००		६३	६५	१	६२४	१३४	१९६	५९	१७	१६५९
४	१११५	३	१२८	७९	१	६४३	३८०	१५५	२६	२४	२५५४

५	९०१		१६१	३५	८	७००	४२२	१६७	७५	१६	२४८५
६	८५५	१	१०२	१२०	३०	८०८	६५८	३३६	९४	२९	३०३३
७	४६६		८२	९७	१९६	२२३	२४१	२८०	३५	११	१६३१
८	४०५	१	५३	३९		३७२	८२	१९५	५२	१५	१२१४
९	९९२	३	११६	१४७	१	५८२	२३३	४३१	२८	१५	२५४८
जम्मा	७३०६	९	९८५	६९१	२३७	५३५८	२८१४	२२६१	५६६	१६८	२०३९५

५.२ विद्यालयको विवरण

नेपालको संविधानको भाग ३ को धारा ३१ मा शिक्षा सम्बन्धि हकलाई मौलिक हकको रूपमा राखेको छ र भाग ४ को धारा ५१ को राज्यका नीतिमा पनि शिक्षालाई आधारभूत आवश्यकताको रूपमा वर्गिकरण गरेको छ। यसका साथै दिगो विकास लक्ष्य अन्तर्गत गुणस्तरीय शिक्षालाई लक्ष्य नम्बर ४ मा राखेको छ। नागरिकलाई शिक्षाको अवसर उपलब्ध गराउनका लागि राज्यबाट विभिन्न प्रयासहरु भईरहेका छन्। शिक्षालाई अबैद्यवहारिक तथा सिपमुलक बनाई जिवनोपयोगी बनाउनका लागि संविधानले शैक्षिक क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, व्यवस्थापकीय, नीति तथा कार्यक्रम बनाई गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई दिईएको छ। सो अधिकार बमोजिम हाल नगरपालिकाले शिक्षा नीति, कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्दै आईरहेको छ। यस हतुवागढी गाउँपालिका मा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ सम्म संचालनमा रहेका सामुदायिक तथा निजी विद्यालयको विवरण तपशिल बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ३० हतुवागढी गाउँपालिका मा रहेका शिक्षण संस्थाहरुको विवरण

५.२.१ विद्यालय विवरण

विद्यालयका नाम	ठेगाना
गाउँ फरक आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ६
बाल कन्या आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ६
भानु भक्त आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ६
शिशु आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ४
श्री पञ्चकन्या आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ९
श्री शान्ति निकेतन आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी गाउँपालिका ४ भोजपुर
बाल कल्याण आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ९
श्री जनज्योती मा वि	हतुवागढी ८, पाल्पानी
श्री विद्यापोखरी प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ८
श्री सिंहदेवि प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ८, बारीगाउँ
श्री शिक्षा प्रकाश प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ८ पिचाखा
अरुन प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी
श्री सस्वती प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ९
पुष्प प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ९
जाल्पा प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ९
श्री सगरमाथा माध्यमिक विद्यालय	हतुवागढी ९ घोडेटार भोजपुर
श्री पञ्चकन्या भगवती आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ९ हर्का
श्री जाल्पादेवी प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ९ रानिवास
श्री भिमेश्वरी आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ९ सल्ले
पञ्चमाया आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ४
श्री जनता प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ९ डोबकीले थामचौतारा
शिला सुत्केरी प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ४
चण्डेस्वरि प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ४
कालिका प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ४

अवतारी रक्षा प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी गा पा वडा नम्बर ३, सिन्द्राङ्ग
दिमालुङ्ग प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ३ सिन्द्राङ्ग, भोजपुर
श्री शिशु शिक्षा विकास मा वि	हतुवागढी गा पा वडा नं: ३ सिन्द्राङ्ग, थुलुङ्गगाउँ
श्री शंखरानी आधारभुत विद्यालय	हतुवागढी वडा न २ दितेनि
सरस्वती आधारभुत विद्यालय	हतुवागढी
श्री शान्ति निकेतन आधारभुत विद्यालय	हतुवागढी गाउँ पालिका लुङिन भोजपुर
साम्पुक थोक्का प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी २ दितेनी भोजपुर
नव ज्योति प्राथमिक विद्यालय	गुर्दुम सुन्तला घारी ख
श्री शान्ति आधारभूत विद्यालय	हतुवागढी ५
अरुणोदय प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी ५
सृजनशील प्राथमिक विद्यालय	खाक्शिरांग
निर्मला प्राथमिक विद्यालय	हतुवागढी

५.२.२ शिक्षक र विद्यार्थी विवरण

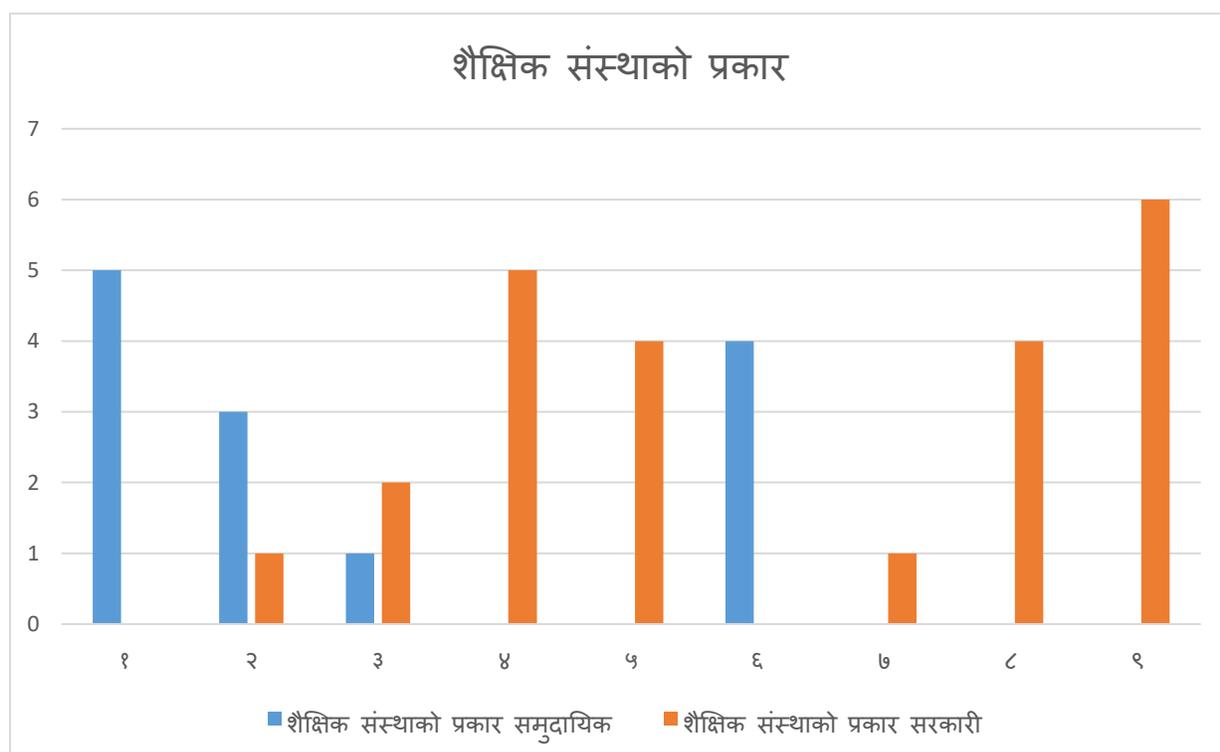
विद्यालयका नाम	शिक्षाक विनियोजन महिला पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन महिला आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन महिला माध्यमिक	शिक्षाक विनियोजन पुरुष पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन पुरुष आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन पुरुष माध्यमिक	शिक्षाक कार्यरत महिला पूर्वस्कूल	शिक्षाक कार्यरत महिला आधारभूत	शिक्षाक कार्यरत महिला माध्यमिक	शिक्षाक कार्यरत पुरुष आधारभूत	शिक्षाक कार्यरत पुरुष माध्यमिक	शिक्षाक विनियोजन महिला पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन महिला आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन महिला माध्यमिक	शिक्षाक विनियोजन पुरुष पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन पुरुष आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन पुरुष माध्यमिक
गाउ फरक आधारभूत विद्यालय	१	२	०	०	१	०	१	२	०	०	०	११	२२	०	७	१३	०
बाल कन्या आधारभूत विद्यालय	०	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	११	०	०	०	१५	०
भानु भक्त आधारभूत विद्यालय	१	३	०	०	२	०	१	४	०	०	२	७	५१	०	७	३७	०
शिशु आधारभूत विद्यालय	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	३	०	०	२	०	०
श्री पन्चकन्या आधारभूत विद्यालय	०	३२	०	०	१	०	०	२	०	०	१	०	१७	०	०	१५	०
श्री शान्ति निकेतन आधारभूत विद्यालय	१	४	०	०	३	०	०	४	०	०	३	१०	१३९	०	५	११९	०
बाल कल्याण आधारभूत विद्यालय	१	०	०	०	३	०	१	०	०	०	०	३	१३	०	३	१५	०
श्री जनज्योती मावि	०	०	०	०	४	०	०	०	१	०	४	०	५९	७४	०	६९	४६
श्री विद्यापोखरी प्रा वि	०	१	०	०	३	०	०	१	०	०	०	१	३३	०	५	२३	०
श्री सिंहदेवि प्राथमिक विद्यालय	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	४	३	०	४	५	०

विद्यालयका नाम	शिक्षाक विनियोजन महिला पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन महिला आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन महिला माध्यमिक	शिक्षाक विनियोजन पुरुष पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन पुरुष आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन पुरुष माध्यमिक	शिक्षाक कार्यरत महिला आधारभूत	शिक्षाक कार्यरत महिला माध्यमिक	शिक्षाक कार्यरत पुरुष पूर्वस्कूल	शिक्षाक कार्यरत पुरुष आधारभूत	शिक्षाक कार्यरत पुरुष माध्यमिक	शिक्षाक विनियोजन महिला आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन महिला माध्यमिक	शिक्षाक विनियोजन पुरुष पूर्वस्कूल	शिक्षाक विनियोजन पुरुष आधारभूत	शिक्षाक विनियोजन पुरुष माध्यमिक	
श्री शिक्षा प्रकाश प्रावि	०	२	०	०	१	०	०	०	०	०	०	३	१७	०	३	१२	०
अरुन प्राथमिक विद्यालय	१	१	०	०	३	०	१	०	०	३	०	७	१७	०	७	२२	०
श्री सस्वती प्राथमिक विद्यालय	१	१	०	०	१	०	१	१	०	१	०	३	३	०	४	१	०
पुष्प प्राथमिक विद्यालय	०	०	०	०	१	०	१	१	०	१	०	२	५	०	३	२	०
जाल्पा प्राथमिक विद्यालय	१	२	०	०	१	०	१	२	०	१	०	४	२०	०	४	२१	०
श्री सगरमाथा माध्यमिक विद्यालय	०	१	०	०	५	९	०	१	२	५	७	०	५५	५२२	०	५४	४२१
श्री पञ्चकन्या भगवती आधारभुत विद्यालय	१	३	०	०	३	०	१	६	०	४	०	१३	७७	०	१२	६५	०
श्री जाल्पादेवी प्राथमिक विद्यालय	१	१	०	०	२	०	१	२	०	२	०	५	१७	०	५	२१	०
श्री भिमेश्वरी आधारभुत विद्यालय	१	४	०	०	५	०	१	४	०	५	०	१०	६३	०	६	६०	०
पन्चमाया आधारभुत विद्यालय	०	०	०	०	५	०	१	१	०	५	०	६०	३७	०	६९	३५	०
श्री जनता प्राथमिक विद्यालय	०	०	०	०	१	०	१	१	०	१	०	०	२	०	०	३	०
शिला सुत्केरी प्राथमिक विद्यालय	२	०	०	२	०	०	२	०	२	०	०	४२	०	०	४४	०	०

चंडेस्वरि प्राथमिक विद्यालय	१	०	०	२	०	०	२	०	०	२	०	०	२८	०	०	३५	०	०
कालिका प्राथमिक विद्यालय	१	०	०	३	०	०	३	०	०	२	०	०	३१	०	०	३२	०	०
अवतारी रक्षा प्राथमिक विद्यालय	१	१	०	०	२	०	०	०	०	०	२	०	१०	२६	०	४	२५	०
दिमालुङ्ग प्राथमिक विद्यालय	१	१	०	०	२	०	१	१	०	०	२	०	४	२४	०	५	३२	०
श्री शिशु शिक्षा विकास मा०वि०	१	१	०	०	५	०	०	१	०	०	२	०	८	२९	१२	९	३०	८
श्री शंखरानी आधारभूत विद्यालय	१	३	०	०	३	०	१	४	०	०	४	०	२	५६	०	७	५७	०
सरस्वती आधारभूत विद्यालय	१	१	०	०	२	०	१	१	०	०	२	०	५	२१	०	७	२०	०
श्री शान्ति निकेतन आधारभूत विद्यालय	२	४	०	०	६	०	२	४	०	०	६	०	९	११७	०	१५	१४१	०
साम्पुक थोक्का प्रा वि	१	१	०	०	२	०	१	१	०	०	२	०	२	१०	०	२	१२	०
नव ज्योति प्राथमिक विद्यालय	०	१	०	०	२	०	०	१	०	०	१	०	०	२२	०	०	२२	०
श्री शान्ति आधारभूत विद्यालय	१	३	०	०	६	०	१	३	०	०	६	०	७	१०१	०	१४	९८	०
अरुणोदय प्राथमिक विद्यालय	०	२	०	०	१	०	०	२	०	०	१	०	०	२४	०	०	२२	०
सृजनशील प्राथमिक विद्यालय	१	१	०	०	१	०	१	१	०	०	१	०	२	१२	०	७	१९	०
निर्मला प्राथमिक विद्यालय	०	२	०	०	२	०	०	२	०	०	२	०	०	४४	०	०	२६	०

५.२.३ शैक्षिक संस्थाको प्रकार
तालिका नं ३१ शैक्षिक संस्थाको प्रकार

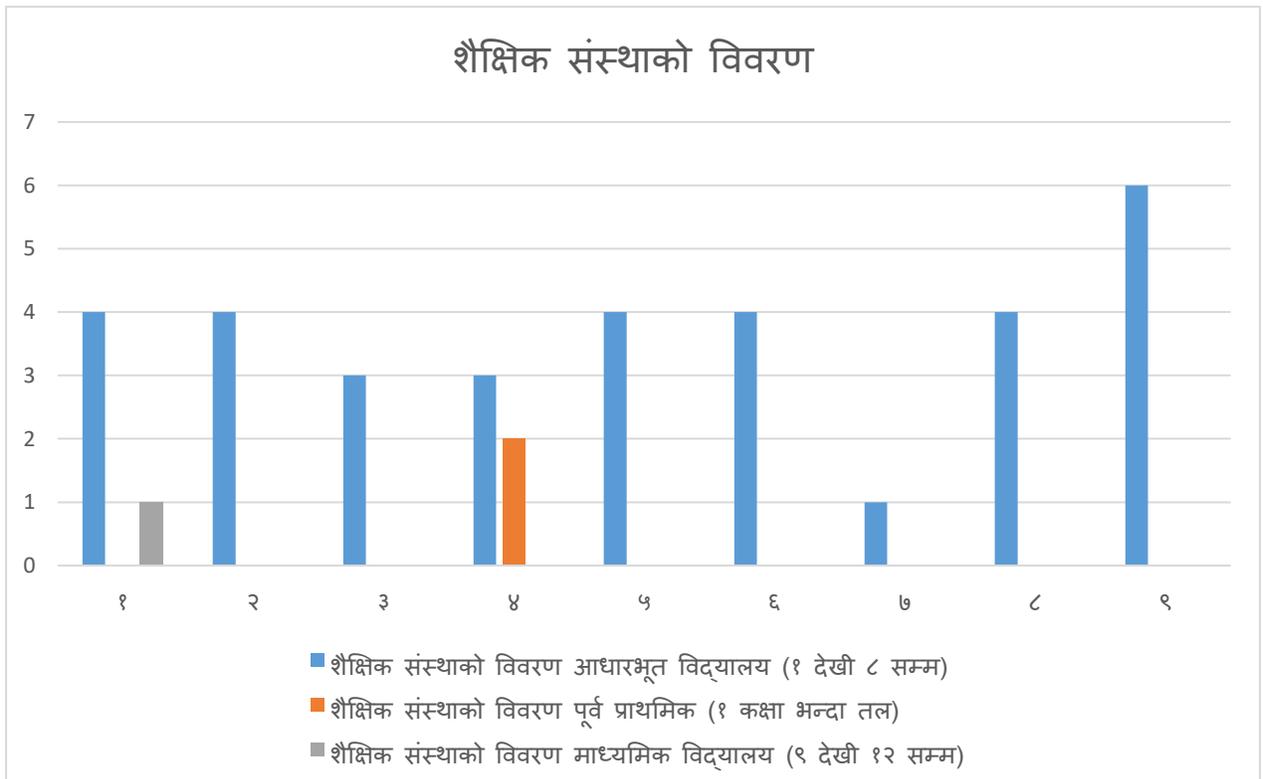
शैक्षिक संस्थाको प्रकार			
वडा	समुदायिक	सरकारी	जम्मा
१	५		५
२	३	१	४
३	१	२	३
४		५	५
५		४	४
६	४		४
७		१	१
८		४	४
९		६	६
जम्मा	१३	२३	३६

५.२.४ शैक्षिक संस्थाको विवरण

तालिका नं ३२ शैक्षिक संस्थाको विवरण

शैक्षिक संस्थाको विवरण				
वडा	आधारभूत विद्यालय (१ देखी ८ सम्म)	पूर्व प्राथमिक (१ कक्षा भन्दा तल)	माध्यमिक विद्यालय (९ देखी १२ सम्म)	जम्मा
१	४		१	५
२	४			४
३	३			३
४	३	२		५
५	४			४
६	४			४
७	१			१
८	४			४
९	६			६
जम्मा	३३	२	१	३६

५.५ स्वास्थ्य तथा पोषण

सर्विधानले प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त गर्ने हक हुनेछ, र कसैलाईपनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट वञ्चित गरिने छैन भनि धारा ३५ मौलिक हकमा नै व्यवस्था गरेको छ। साथै अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय तहले आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने र गराउने सम्बन्धि अधिकारको व्यवस्थापन गरेको छ। सो बमोजिम नगरपालिकाले नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागि स्वास्थ्य संस्था तथा सेवाको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने, स्वास्थ्य सम्बन्धि विभिन्न जनचेतनामुलका कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ। यस हतुवागढी गाउँपालिका ले पनि स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासका लागि सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक लगायत, स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तरोन्नतिका लागि भौतिक पूर्वाधारहरूको सुधार पनि गर्दै आईरहेको छ। नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पर्याप्त स्वास्थ्यकर्मीहरू, स्वास्थ्य उपकरणहरू, सामग्री र औषधीको उपलब्धता हुन पनि जरुरी देखिन्छ। साथै समय समयमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरूको आयोजना गर्न सकेमा गरिब, विपन्न, असहायहरूले स्वास्थ्य जाँचको अवसर प्राप्त पनि गर्न सक्छन्। त्यसकारण गाउँपालिका ले यस विषयमा पनि ध्यान दिन जरुरी देखिन्छ। हाल गाउँपालिका भित्र स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी रहेको छ। गाउँपालिका अर्न्तगत रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुविधा रहेको छ। विरामीहरूलाई छिटो छरितो स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नका लागि सुविधा पुगेको छ र रिफर गर्नुपर्ने विरामीहरूलाई स्वास्थ्य जोखिम पनि न्युन हुने गरेको छ। स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्य विवरण तल उल्लेख गरिएको छ।

तालिका न ३३ स्वास्थ्य संस्था र उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरू (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी) को विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	डाक्टर_विनियोजन	डाक्टर_कार्यरत	स्वास्थ्य कार्यकर्ता_ विनियोजन	स्वास्थ्य कार्यकर्ता_ कार्यरत	स्वास्थ्य सेवा
स्वस्थ्य केन्द्र	हतुवागढी ४	०	०	०	०	खोप
हतुवागढी	हतुवागढी	५	४	३	१	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमर्श, सुरक्षित प्रसूति
स्वास्थ्य चौकि पाल्लेपानी	हतुवागढी ८ पाल्लेपनि	०	०	५	५	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षित प्रसूति
होम्ताड स्वास्थ्य	हतुवागढी ६ चनडिडाडाँ	०	०	६	२	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षित प्रसूति

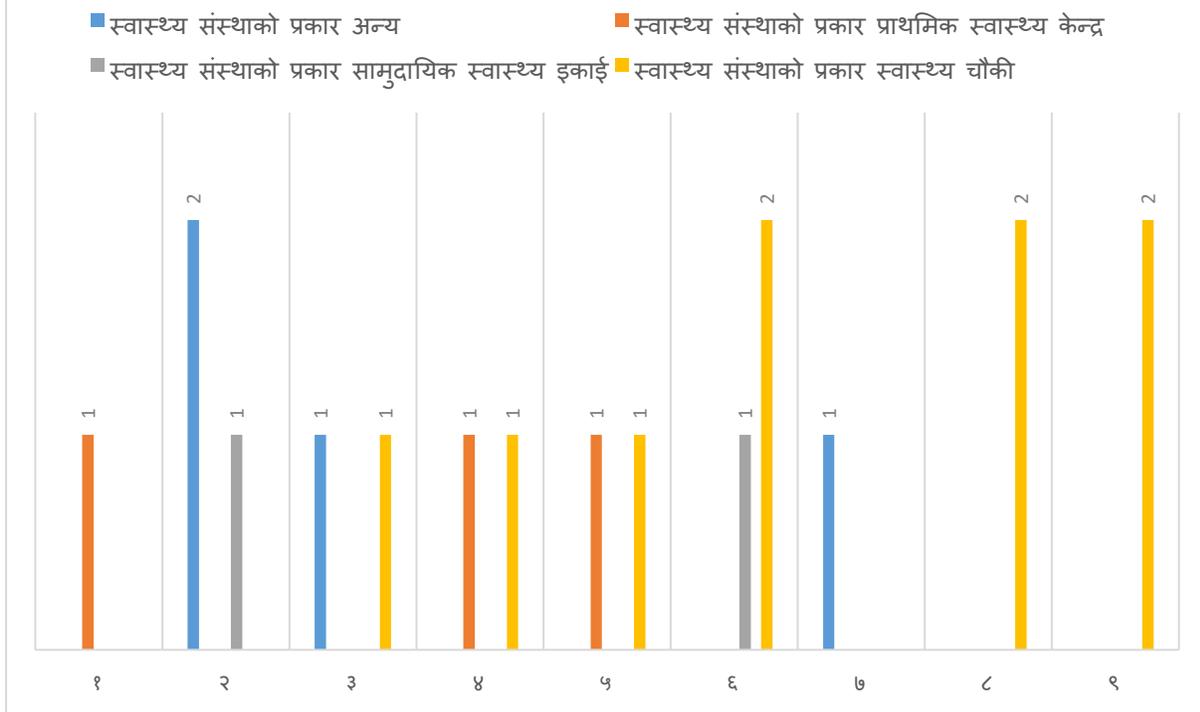
चौकी						
आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र सोया	हतुवागढी वडा न५ सुनाखरि	०	०	५	२	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति
स्वस्थ्य चौकी पत्लेपानी	हतुवागढी (८ भोजपुर	५	५	४	१	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति
आधारभुत स्वस्थ्य केन्द्र लुडिन	हतुवागढी २ लुडिन बजार	०	०	१	१	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति,
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र घोडेदार	हतुवागढी १ भोजपुर	१	१	१०	१०	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति, रगत सुविधा,प्रयोगशाला
स्वास्थ्य चौकि हसनपुर	हसनपुर ९ हतुवागढी	०	०	५	३	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति,
स्वास्थ्य चौकी हसनपुर	हतुवागढी ९	४	४	०	१	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति,
स्वास्थ्य चौकी ४	हतुवागढी ४	३	४	१	२	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति,
सिन्द्राङ्ग, गाउँ घर क्लिनिक	हतुवागढी गा०पा० वडा नं: ३ सिन्द्राङ्ग,याङ्गखला	०	०	०	०	खोप
आधारभुत स्वस्थ्य केन्द्र	हतुवागढी ४	०	२	१	१	खोप
गाउँ घर क्लिनिक	हतुवागढी ६ दितेनी	१	१	०	०	खोप,स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति,
आधाभुत स्वास्थ्य केन्द्र लुडिन	हतुवागढी ६ लुडिन	१	२	०	०	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति,
हतुवागढि ६ स्वास्थ्य	हतुवागढी ६	१	२	०	१	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षात प्रसूति, रगत सुविधा,प्रयोगशाला

चौकी						
क्लिनिक	हतुवागढी	०	१	०	०	स्वास्थ्य क्लिनिक
आधारभुत स्वस्थ्य केन्द्र	हतुवागढी ५	३	२	२	१	खोप, मातृत्व स्वास्थ्य, स्वास्थ्य परमश, सुरक्षित प्रसूति,

ताीलका न ३४ स्वास्थ्य संस्थाको प्रकार

स्वास्थ्य संस्थाको प्रकार					
वडा	अन्य	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	स्वास्थ्य चौकी	जम्मा
१		१			१
२	२		१		३
३	१			१	२
४		१		१	२
५		१		१	२
६			१	२	३
७	१				१
८				२	२
९				२	२
जम्मा	४	३	२	९	१८

स्वास्थ्य संस्थाको प्रकार

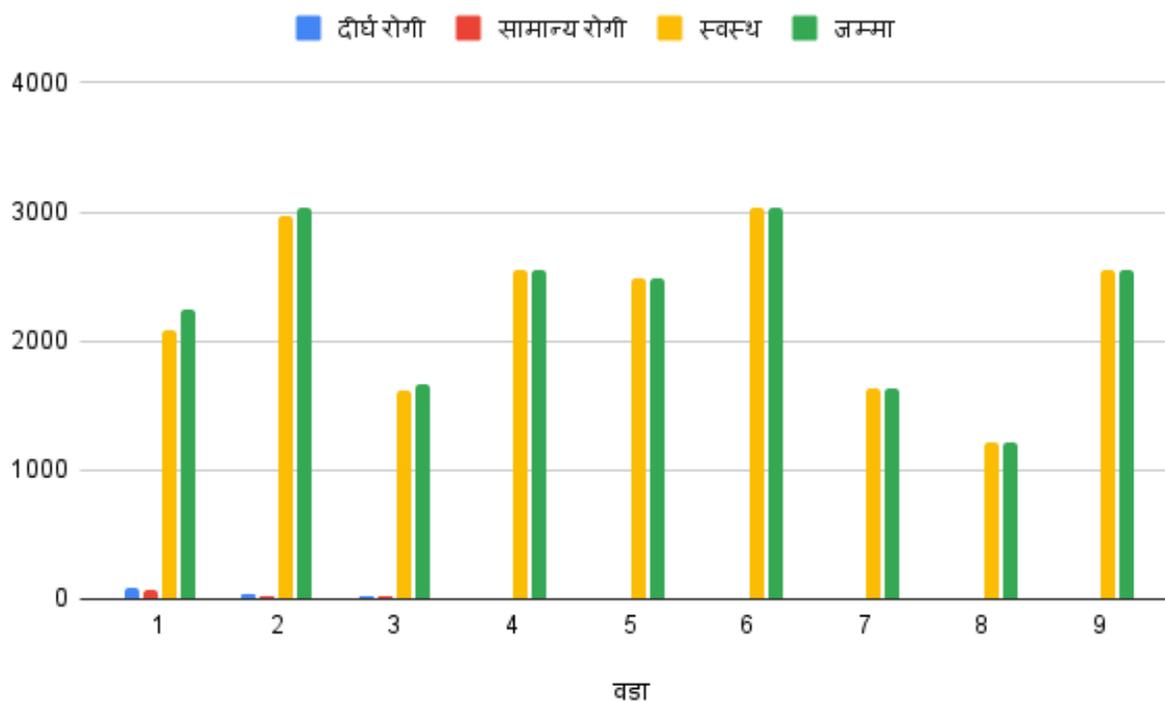
५.६ प्रमुख रोग र उपचार सम्बन्धि विवरण

हतुवागढी गाउँपालिका को पारिवारिक तथ्यांकको विवरण, २०७५ अनुसार गाउँपालिका हरु मा विभिन्न किसिमका सरुवा तथा नसर्ने रोगहरु देखापरेको छ । जुन रोगको उपचार तथा रोकथामसम्बन्धि नगरपालिकाले विभिन्न जनचेतनामुलक र प्रदुर्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै समय समय निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण शिविरहरुको आयोजनाको आवश्यकतापनि देखिन्छ । जसले गर्दा गरिब, असहाय व्यक्तिहरुले पनि आफ्नो गाउँघरमा नै स्वास्थ्य सेवा पाउन सक्नुन । जनसख्या को ९८ प्रतिशत निरोगी रहेको देखिन्छ ।

तालिका न ३५ स्वास्थ्य अवस्था

स्वास्थ्य अवस्था				
वडा	दीर्घ रोगी	सामान्य रोगी	स्वस्थ	जम्मा
१	९०	६८	२०८४	२२४२
२	४०	२३	२९६६	३०२९
३	३१	१९	१६०९	१६५९
४			२५५४	२५५४
५	१		२४८४	२४८५

६	२	५	३०२६	३०३३
७	२	४	१६२५	१६३१
८		१	१२१३	१२१४
९	४	१	२५४३	२५४८
जम्मा	१७०	१२१	२०१०४	२०३९५

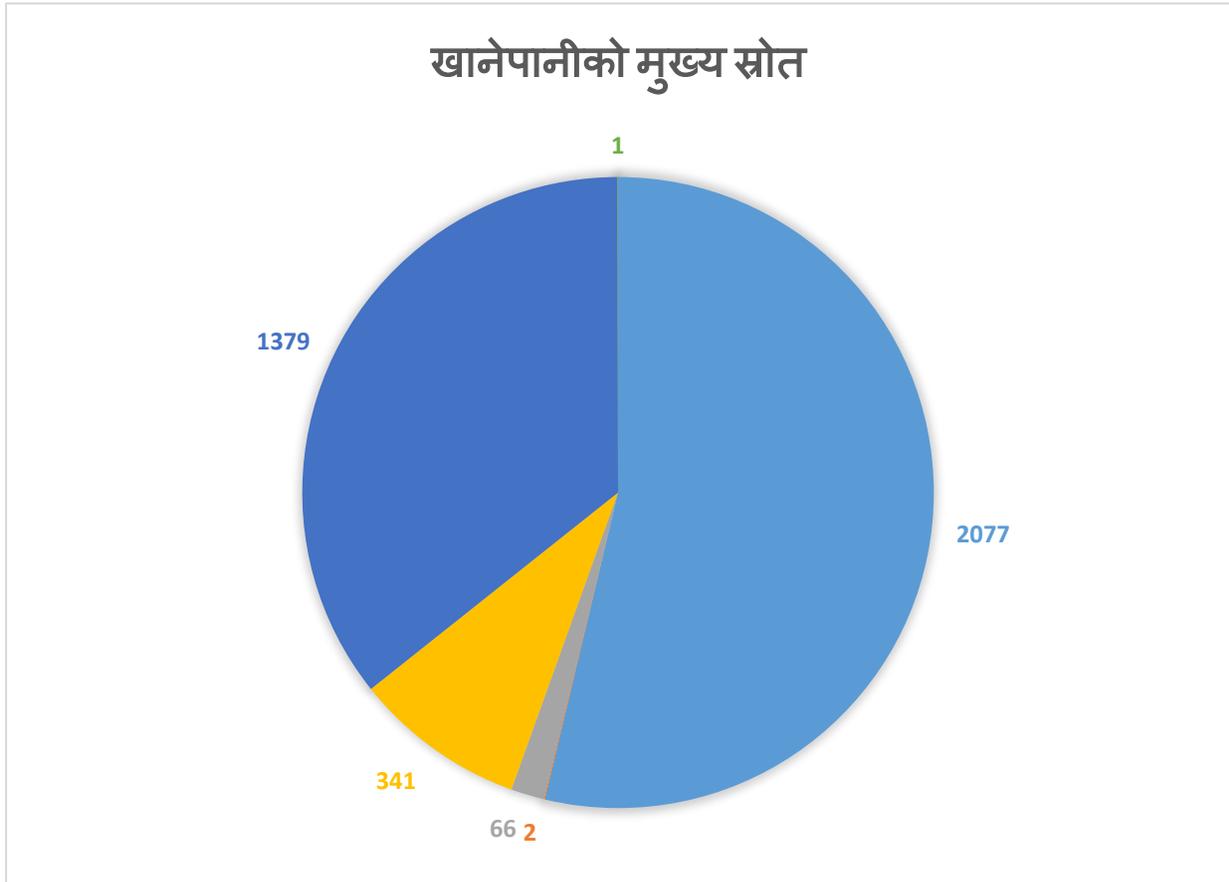

५.७ खानेपानी तथा सरसफाई

खानेपानी सुविधाको अवस्था खानेपानी तथा सरसफाइए सेवा आधारभुत मानव अधिकारको रूपमा स्थापित छ । खानेपानीको पहुँचलाई नेपालको संविधानमा मौलिक हकको रूपमा नै व्याख्या भएवाट यस क्षेत्रमा थप जोड दिनु आवश्यक भएको छ । चौधौँ आवधिक योजना अनुसार हाल खानेपानी सेवाको संरचना पुगेको जनसंख्या ८३.६ प्रतिशत रहेको छ । यस गाउँपालिका मा ३८ प्रतिशत परिवार को खाने पानी को स्रोत रहेको देखिन्छ भने ०.२प्रतिशत ले नढाकिएको इनार बाट पानी खाने गरेका छन । अन्य विवरण तलको तालिकाबाट हेर्नसकिन्छ ।

तालिका नं. ३५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या सम्बन्धी विवरण

खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो									
वडा	अन्य	डिप वोरिङ्ग	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	नदी खोला	पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा	पाइपधारा सार्वजनिक	मूलको पानी	जम्मा
१			७	१		२८१	१३७	९	४३५
२			१५	२		४५८	१०१	३	५७९
३	३				१	२४८	१७	७	२७६
४					२	३	३८८	१०३	४९६
५					१	२०	२	४५४	४७७
६			१३१	५	२	३३२		१११	५८१
७	३		१		१८१	९	३	१०६	३०३
८					१	८४	७०	७८	२३३
९		१				१	४८२	२	४८६
जम्मा	६	१	१५४	८	१८८	१४३६	१२००	८७३	३८६६

५.८ शौचालयको प्रयोगको अवस्था

मुलुकलाई खुला दिसापिसाबमुक्त क्षेत्रको घोषणा गरी वातावरणीय सरसफाईमा विशेष जोड दिने र खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रको दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्ने अपेक्षा नेपाल सरकारको रहेको छ । सोही लक्ष्य पूरा गर्न सरकारलाई मद्दत पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ गाउँपालिका ले पनि २०७३ सालमा गाउँपालिका लाई खुला दिसापिसाबमुक्त गाउँपालिका भनि घोषणा गरेको थियो । गाउँपालिका को वस्तुस्थिती विवरण २०७५ अनुसार गाउँपालिका को कुल घरपरिवार मध्ये ८२ प्रतिशत घरपरिवारमा साधारण शौचालय, १४.५ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्लसभएको (सेफ्टी ट्याङ्कीमा) शौचालय, र ९२ वटा घरपरिवारमा अभैपनि कुनैप्रकारको शौचालय नरहेको पाईयो । गाउँपालिका खुला दिसापिसाब मुक्त भईसकेको कारण शौचालय नबनेका घरपरिवारहरुको विवरण लिई बनाउनकालागी सहयोग तथा सल्लाह दिई पूर्णसरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउनका लागी योजना बनाउनुपर्ने देखिन्छ । सानो सङ्ख्याले मात्र खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब गर्दासमेत समुदायको ठूलो हिस्साको जनस्वास्थ्य प्राणघातक संक्रामक रोगहरुको जोखिममा पर्ने हुँदा चर्पी प्रयोगलाई अनिवार्य गर्ने र चर्पीको गुणस्तर सुधारमा ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ ।

५.८.१ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय अनुसारको घरधुरी विवरण तालिका नं.३६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय अनुसारको घरधुरी विवरण

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ					
वडा	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	शौचालय नभएको	साधारण	जम्मा
१		७५	२	३५८	४३५
२		१९८	७	३७४	५७९
३			६	२७०	२७६
४	४	९८	५०	३४४	४९६
५		३	१	४७३	४७७
६		३८	१३	५३०	५८१
७		२	८	२९३	३०३
८	२	१३१	२	९८	२३३
९		१८	३	४६५	४८६
जम्मा	६	५६३	९२	३२०५	३८६६

५.९ फोहोरमैला व्यवस्थापन

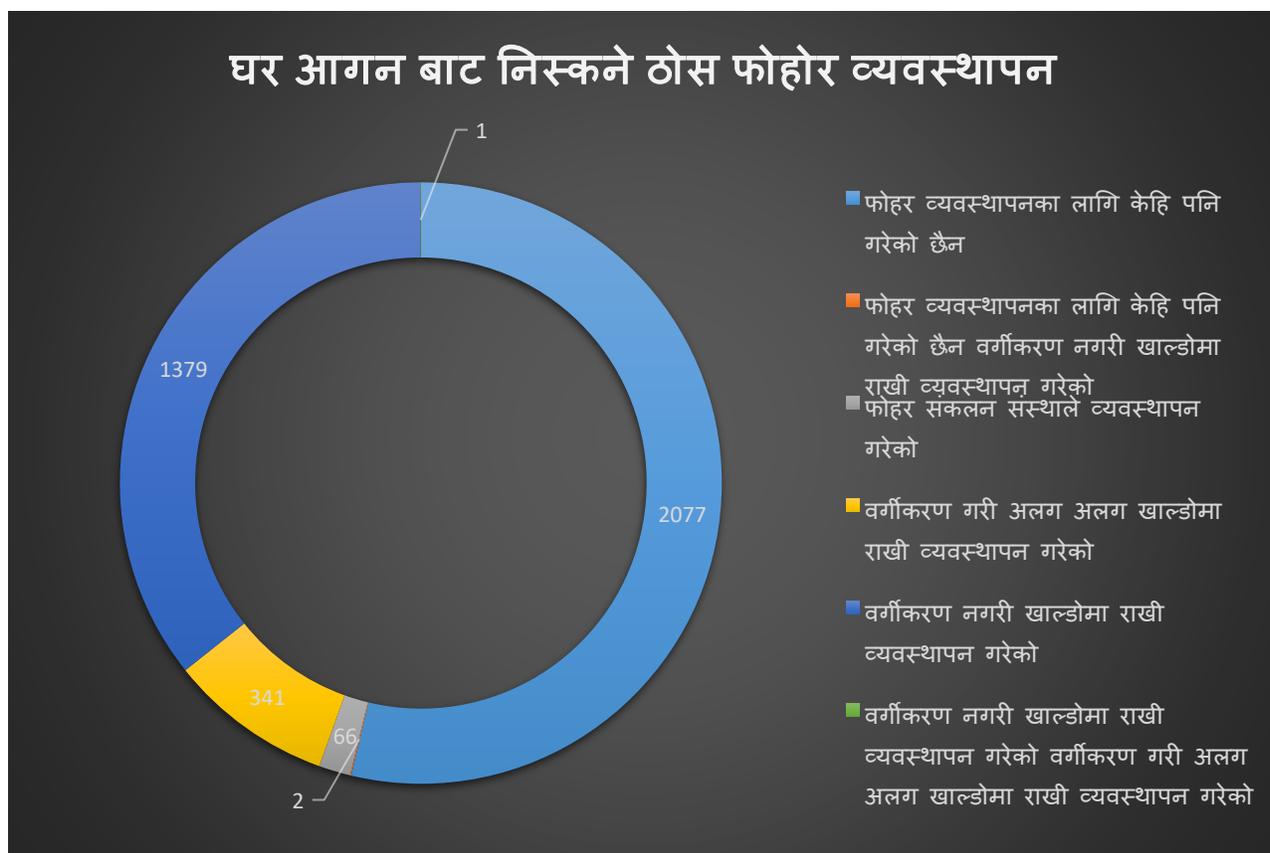
स्वच्छ गाउँपालिका, हरित गाउँपालिका भन्ने अवधारणा अनुरूप गाउँपालिका लाई वातावरणमैत्री बनाउनका लागी गाउँपालिका ले सरसफाई सम्बन्धि अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्ने देखिन्छ । खुला दिसापिसाबमुक्तले मात्र गाउँपालिका लाई स्वस्थ र सफा राख्न सकिदैन । दैनिक जसो सार्वजनिक स्थल, बजार, घरबाट निस्कने फोहोरमैलाका उचित व्यवस्थापन गर्नाले मात्र सुन्दर गाउँपालिका सफा गाउँपालिका बनाउन सकिन्छ । जसले विश्वको वढ्दो तापमानलाई घटाउनका लागी मद्दत पुग्दछ । जसका लागी गाउँपालिका ले फोहोर व्यवस्थापनका लागी ल्याण्ड फिल साईटको पनि व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ र टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने फोहोरको वर्गिकरणगरी पुनः प्रयोग गर्न

सकिने वस्तुलाई रिसाईकिलिडकाललागी जमा गर्न नागरिकलाई जिम्मेवार र सचेत बनाउनुपर्ने देखिन्छ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागी गाउँपालिका मा भएका प्रयास ।

५.९.१ घर आगन बाट निस्कने ठोस फोहोर व्यवस्थापन अनुसारको घरधुरी विवरण
तालिका नं ३७. घर आगन बाट निस्कने ठोस फोहोर व्यवस्थापन अनुसारको घरधुरी विवरण

घर आगन बाट निस्कने ठोस फोहोर व्यवस्थापन							
वडा	फोहर व्यवस्थापनका लागि केहि पनि गरेको छैन	फोहर व्यवस्थापनका लागि केहि पनि गरेको छैन वगीकरण नगरी खाल्डोमा राखी व्यवस्थापन गरेको	फोहर संकलन संस्थाले व्यवस्थापन गरेको	वगीकरण गरी अलग अलग खाल्डोमा राखी व्यवस्थापन गरेको	वगीकरण नगरी खाल्डोमा राखी व्यवस्थापन गरेको	वगीकरण नगरी खाल्डोमा राखी व्यवस्थापन गरेको वगीकरण गरी अलग अलग खाल्डोमा राखी व्यवस्थापन गरेको	जम्मा
१	२२०		६३		१५२		४३५
२	४९१				८८		५७९
३	२७६						२७६
४	६८		३	३३२	९२	१	४९६
५	२८				४४९		४७७
६	२६८			८	३०५		५८१
७	२९५			१	७		३०३
८	१०१	१			१३१		२३३
९	३३०	१			१५५		४८६
जम्मा	२०७७	२	६६	३४१	१३७९	१	३८६६

घर आगन बाट निस्कने ठोस फोहोर व्यवस्थापन

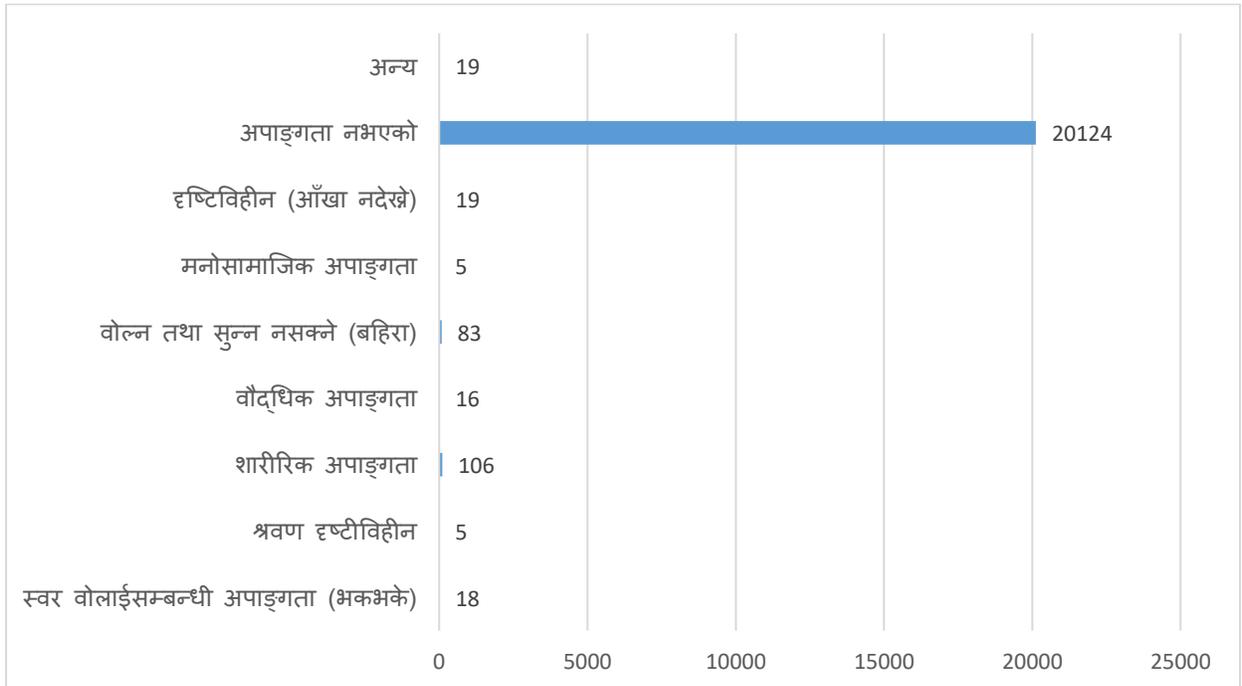

५.१० अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या

२०६८ को जनगणना अनुसार नेपालको कुल जनसंख्याको १.९४ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको रहेको छ। जसमा शारीरिकरूपमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ३६.३ प्रतिशत रहेका छन्। नेपालको संविधानले अपाङ्गता भएका नागरिकलाई विविधताको पहिचान सहित मर्यादा र आत्मसम्मानपूर्वक जीवनयापन गर्न पाउने र सार्वजनिक सेवा तथा सुविधामा समान पहुँचको हक स्थापित गरेको छ। नेपाल सरकारले विभिन्न अन्तराष्ट्रिय महासन्धिहरूको कार्यान्वयनका लागि समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम, आर्थिक, सामाजिक तथा राजनीतिक समावेशीकरण, सकारात्मक विभेद तथा निजामति सेवामा आरक्षण, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूद्वारा सञ्चालित संघसंस्थाहरू मार्फत अपाङ्गता भएका क्षेत्रका कार्यक्रमहरू सञ्चालन, पूर्ण असक्त र अति अशक्तहरूका लागि सामाजिक सुरक्षा भत्ता एवम् व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमपनि संचालन गर्दै आएको छ। यस गाउँपालिका मा पनि जम्मा जनसंख्यामा २७१ अर्थात १.३२ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भए व्यक्तिहरूको रहेको छ। जसमा शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू वढी रहेका छन्। अपाङ्गता भएका व्यक्ति सबैभन्दा वढी वडा नं.६ मा रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं.८ मा रहेका छन्। गाउँपालिका आफै स्थानीय सरकार भएका कारण अपाङ्गता भएका व्यक्ति लक्षित सिपमुलक, आयमुलक कार्यक्रमका साथसाथै, अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि विशेष शिक्षाको व्यवस्था गर्नका लागि निदृष्ट योजनाहरू बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ। वडागत रूपमा गाउँपालिका मा भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विवरण तलको तालिकाबाट हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं. ३७ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका आधारमा जनसंख्या विवरण

अपाङ्गताको स्थिति										
वडा	अन्य	अपाङ्गता नभएको	दृष्टिविहीन (आँखा नदेख्ने)	मनोसामाजिक अपाङ्गता	वोल्न तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा)	बौद्धिक अपाङ्गता	शारीरिक अपाङ्गता	श्रवण दृष्टिविहीन	स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके)	जम्मा
१	१	२१९८	१		३	१	३४	२	२	२२४२
२	९	२९९३	१	१	७	३	१४		१	३०२९
३	८	१६२४	१	१	११	१	१२		१	१६५९
४		२५४२		१		६	५			२५५४
५		२४६८			८		९			२४८५
६		२९७५	९		१८	२	१८	२	९	३०३३
७		१६१६	१	२	२	१	५		४	१६३१
८		१२०५	४		३		१	१		१२१४
९	१	२५०३	२		३१	२	८		१	२५४८
जम्मा	१९	२०१२४	१९	५	८३	१६	१०६	५	१८	२०३९५

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका आधारमा जनसंख्या विवरण

परिच्छेद ६ : वन तथा वातावरणीय स्थिति

६.१.सामुदायिक वन सम्बन्धि विवरण

वन ऐन २०४९ र नियमावली २०५१ ले उपभोक्ता समूहले कार्य योजना बमोजिम वनको विकास, संरक्षण, उपयोग, व्यवस्थापन गर्न तथा स्वतन्त्र रूपले वन पैदावारको मूल्य निर्धारण गरी बिक्री वितरण गर्न पाउने गरी जिल्ला वन अधिकृतले राष्ट्रिय वनको कुनै भाग तोकिए बमोजिम सामुदायिक वनको रूपमा उपभोक्ता समूहलाई सुम्पन सक्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही अनुसार यस हतुवागढी गाउँपालिका मा पनि सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । जसको सम्पूर्ण संरक्षणका साथै उपभोगको जिम्मेवारी पनि उक्त सामुदायिक वनहरूमा रहेको छ । विपन्न परिवार र महिलाहरूको प्रत्यक्षरूपमा वन संग सम्बन्ध भएको कारण सामुदायिक वनहरूमा यी वर्गहरूलाई लक्षितगरी वनबाट नै आयआर्जन गर्न सक्नु भन्ने उद्देश्यका साथ नाङ्गा तथा खाली सार्वजनिक जमिनमा वृक्षारोपण गरी काठ, दाउरा, डालेघाँसहरू लगायत वन पैदावार उत्पादन गर्ने काम गरियो । हाल आएर सामुदायिक वनहरूको अवधारणाले सम्बन्धित उपभोक्तहरूको गरिवी निवारण गर्नुका साथसाथै जैविक विविधता संरक्षण, दिगो वन व्यवस्थापन, सुशासन, लैंगिक समानता तथा समावेशीकरणगरी महिला तथा दलित वर्गहरूको नेतृत्व विकासमा पनि सघाउ पुर्याएको छ । अझै यी सामुदायिक वनहरूमा विभिन्न प्रजातिका चराचुरुङ्गी, जंगली जनावर तथा अन्य प्राणीहरूको संख्या बढाई पर्या पर्यटनलाई अगाडी बढाउन सकिन्छ । त्यसका लागि हतुवागढी गाउँपालिका ले पनि डिभिजन र सर्वाडिभिजन वन कार्यालय संग समन्वय, सहकार्य गरी उपभोक्ताहरूलाई पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनका लागि उत्प्रेरित र सहयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसका साथसाथै, नगरपालिकामा बढ्दो जनसंख्याले गर्दा वन जंगलमा भईरहेको वनअतिक्रमणले गर्दा वन सामुदायिक वनहरूको अस्तित्व पनि संकटमा परेको देखिन्छ । त्यसवाहेक सामुदायिक वन जुन अवधारणा विकसित भएको थियो हाल सो अवधारणा विपरित भईरहेको पाईन्छ, जस्तै: केही व्यक्तित्वहरूको मात्र बाहुल्यताहुनु, राजनीतिकरण हुनु, दलित तथा महिलाहरूको अर्थपूर्ण सहभागितामा कमी हुनु र सामुदायिक वनको संरक्षण भन्दा आम्दानी र उपभोगमा मात्र ध्यान दिनु, बढ्दो चोरी निकासी, चरिचरण र आगलागीले वनहरू लोप हुन सक्छन् । त्यसकारण वन व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सामुदायिक वनहरूलाई स्रोत, साधन र प्रविधियुक्त जनशक्तिको उपलब्ध हुनु जरुरी छ । उपभोक्ताहरूमा रहेका परम्परागत वन संरक्षण विधिहरूका अतिरिक्त नयाँ विधि र कार्यशैलीहरूको विकास गराउन जरुरी देखिन्छ । प्रत्येक वर्ष वन्ने सामुदायिक वनको कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनुपर्छ । नेपाल सरकारले विक्रम संवत् २०७१ देखि २०८० लाई “समृद्धिका लागि वन” भन्ने नार तय गरी वन दशक घोषणा गरी विशेष कार्यक्रम संचालन भईरहेका छन्। ती कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्नका लागि स्थानीय तहहरूले पनि आफ्नो स्तरमा यी राष्ट्रिय कार्यक्रम गर्नुपर्ने भए बमोजिम यस हतुवागढी गाउँपालिका ले पनि वनक्षेत्र संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि वार्षिक तथा आवधिक योजनामा कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ । हतुवागढी गाउँपालिका मा धार्मिक वन, नीजि वन र संरक्षण क्षेत्रहरू रहेको पाईएन ।

तालिका नं. ३९ हतुवागढी गाउँपालिका मा रहेका वन हस्तान्तरण भएको सामुदायिक वनहरूको विवरण

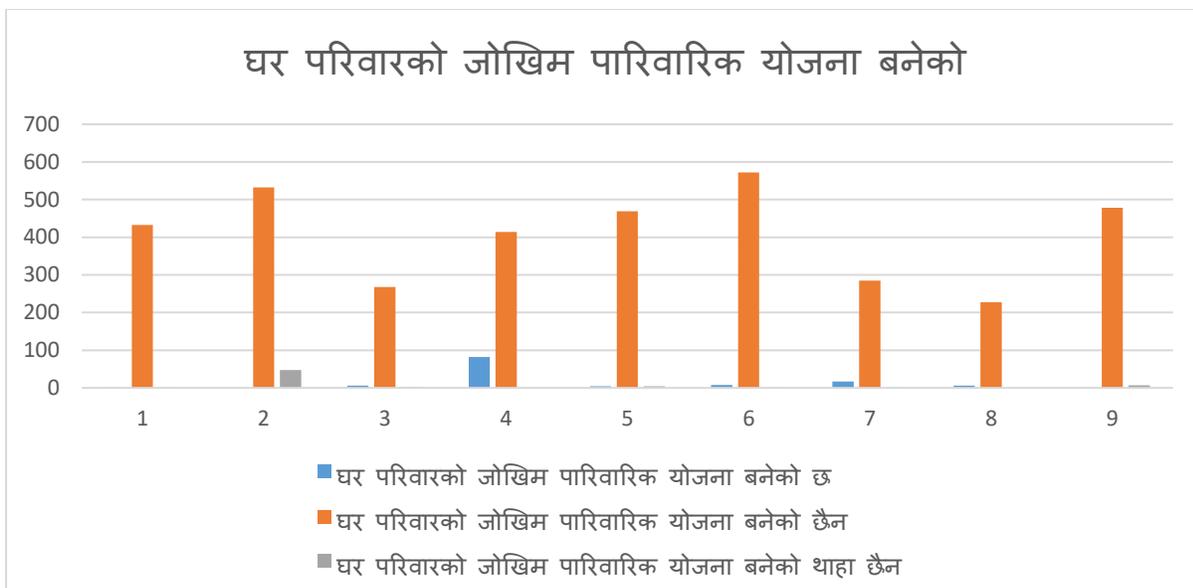
वनको नाम	ठेगना
टाकुरे कबुलियती वन	हतुवागढी ८
हतुवागढी सामुदायिक वन	हतुवागढी १ घोडेटार भोजपुर
रानी सल्लेरी सामुदायिक वन	हतुवागढी १ सल्ले
फलाटे सामुदायिक वन	हतुवागढी १ फलाटे
सतभैया सामुदायिक वन	हतुवागढी १ हतुवा,आडताड,हामसिंड टोल

ठुलो सामुदायिक वन	हतुवागढी १ आडताड
गौरिशंखर आतमारा सामुदायिक वन	हतुवागढी १ हर्का
छेकुलेक सामुदायिक वन	हतुवागढी २ भोजपुर
कात्तिके सामुदायिक वन उपभोक्त समिति	हतुवागढी गाउँपालिक २
देवीथान सामुदायिक वन उपभोक्त समिति	हतुवागढी ५ खास्सिरड
बहादुरे सामुदायिक वन	हतुवागढी ५ गुर्धुम
दन्तकाली सामुदायिक वन	हतुवागढी ५ सिर्से
बहादुरे सामुदायिक वन	हतुवागढी ५ गुर्धुम

६.२ घर परिवारको जोखिम पारिवारिक योजना अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं. ४९ घर परिवारको जोखिम पारिवारिक योजना अनुसारको घरधुरी विवरण

घर परिवारको जोखिम पारिवारिक योजना बनेको छ				
वडा	छ	छैन	थाहा छैन	जम्मा
१	१	४३३	१	४३५
२		५३२	४७	५७९
३	६	२६८	२	२७६
४	८२	४१४		४९६
५	४	४६९	४	४७७
६	८	५७२	१	५८१
७	१७	२८५	१	३०३
८	६	२२७		२३३
९	१	४७८	७	४८६
जम्मा	१२५	३६७८	६३	३८६६

६.३ घर प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमको अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं.घर ४१ प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमको अनुसारको घरधुरी विवरण

घर प्राकृतिक प्रकोपको जोखिममा छ				
वडा	छ	छैन	थाहा छैन	जम्मा
१	४३२	२	१	४३५
२	१४५	३९९	३५	५७९
३	२६२	१४		२७६
४	४८८	८		४९६
५	४६४	१३		४७७
६	१५३	४२७	१	५८१
७	२८९	६	८	३०३
८	२३१	२		२३३
९	२६	४५९	१	४८६
जम्मा	२४९०	१३३०	४६	३८६६

घर प्राकृतिक प्रकोपको जोखिममा

६.४ घर कस्तो प्रकारको जोखिममा- अनुसारको घरधुरी विवरण
तालिका नं. ४२ घर कस्तो प्रकारको जोखिममा- अनुसारको घरधुरी विवरण

तपाइको घर कस्तो प्रकारको जोखिममा छ

जम्मा	४३२	१४५	२६२	४८८	४६४
हावाहुरी शितलहर				१	
हावाहुरी भूकम्प चट्याङ्ग					
हावाहुरी भूकम्प					३
हावाहुरी चट्याङ्ग भूकम्प		१	२	१	१
हावाहुरी चट्याङ्ग		७	६		२
हावाहुरी					
भूकम्प हावाहुरी शितलहर चट्याङ्ग				४	
भूकम्प हावाहुरी शितलहर					३
भूकम्प हावाहुरी बाढी चट्याङ्ग				१	१
भूकम्प हावाहुरी बाढी				१	१
भूकम्प हावाहुरी चट्याङ्ग बाढी					१
भूकम्प हावाहुरी चट्याङ्ग	८	१	२०	३०	१
भूकम्प हावाहुरी		४	११६	२४	४१६
भूकम्प शितलहर					१
भूकम्प बाढी हावाहुरी चट्याङ्ग					२
भूकम्प बाढी हावाहुरी					१
भूकम्प बाढी चट्याङ्ग हावाहुरी					५
भूकम्प बाढी चट्याङ्ग					
भूकम्प बाढी				३	
भूकम्प चट्याङ्ग हावाहुरी बाढी	५				२
भूकम्प चट्याङ्ग हावाहुरी	४०९	१०५	९६	४०५	१०
भूकम्प चट्याङ्ग शितलहर					४
भूकम्प चट्याङ्ग बाढी हावाहुरी		१	३	६	१
भूकम्प चट्याङ्ग		७	३		७
भूकम्प					
बाढी हावाहुरी भूकम्प					१
बाढी हावाहुरी					१
बाढी भूकम्प हावाहुरी					१
बाढी भूकम्प चट्याङ्ग					
बाढी चट्याङ्ग हावाहुरी भूकम्प				२	
बाढी चट्याङ्ग हावाहुरी					
बाढी चट्याङ्ग भूकम्प					
बाढी चट्याङ्ग					
बाढी					
चट्याङ्ग हावाहुरी भूकम्प			२	३	
चट्याङ्ग हावाहुरी बाढी					
चट्याङ्ग हावाहुरी	१	२	५		
चट्याङ्ग भूकम्प हावाहुरी	१	१	४	८	
चट्याङ्ग भूकम्प			१		
चट्याङ्ग बाढी हावाहुरी					
चट्याङ्ग बाढी भूकम्प					
चट्याङ्ग बाढी		१६	४		१
चट्याङ्ग					
बडा	१	२	३	४	५

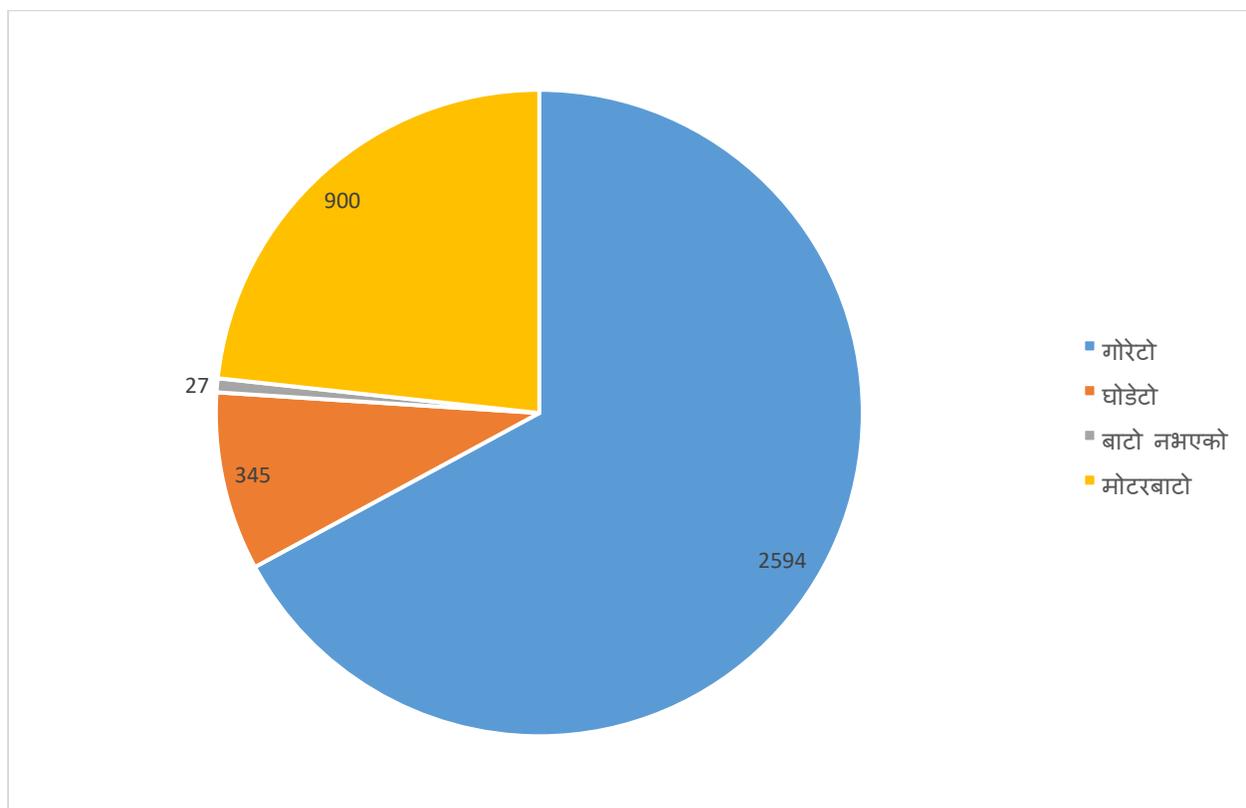
जम्मा	१५३	२८९	२३१	२६	२४९०
हावाहुरी शितलहर					१
हावाहुरी भूकम्प चट्याङ्ग			१		१
हावाहुरी भूकम्प	१				४
हावाहुरी चट्याङ्ग भूकम्प					१
हावाहुरी चट्याङ्ग		२			६
हावाहुरी	८				२३
भूकम्प हावाहुरी शितलहर चट्याङ्ग		१			१
भूकम्प हावाहुरी शितलहर					४
भूकम्प हावाहुरी बाढी चट्याङ्ग		१			४
भूकम्प हावाहुरी बाढी					२
भूकम्प हावाहुरी चट्याङ्ग बाढी		१			२
भूकम्प हावाहुरी चट्याङ्ग		४	६		७०
भूकम्प हावाहुरी	१	४	१९		५९१
भूकम्प शितलहर					१
भूकम्प बाढी हावाहुरी चट्याङ्ग		५			७
भूकम्प बाढी हावाहुरी					१
भूकम्प बाढी चट्याङ्ग हावाहुरी		८०			८५
भूकम्प बाढी चट्याङ्ग		६९			६९
भूकम्प बाढी		३			६
भूकम्प चट्याङ्ग हावाहुरी बाढी		१			८
भूकम्प चट्याङ्ग हावाहुरी		४६	२०४		१२७५
भूकम्प चट्याङ्ग शितलहर		१			१
भूकम्प चट्याङ्ग बाढी हावाहुरी		४			८
भूकम्प चट्याङ्ग	३	२			१७
भूकम्प	६९	१		१	८८
बाढी हावाहुरी भूकम्प			१		१
बाढी हावाहुरी					१
बाढी भूकम्प हावाहुरी					१
बाढी भूकम्प चट्याङ्ग हावाहुरी		१			१
बाढी भूकम्प चट्याङ्ग		१			१
बाढी चट्याङ्ग हावाहुरी भूकम्प		१			१
बाढी चट्याङ्ग हावाहुरी		२१		२	२५
बाढी चट्याङ्ग भूकम्प				१	१
बाढी चट्याङ्ग	२	२१		६	२९
बाढी	२	२		२	६
चट्याङ्ग हावाहुरी भूकम्प					५
चट्याङ्ग हावाहुरी बाढी		१			१
चट्याङ्ग हावाहुरी		१०			१८
चट्याङ्ग भूकम्प हावाहुरी					१४
चट्याङ्ग भूकम्प		१			२
चट्याङ्ग बाढी हावाहुरी		३			३
चट्याङ्ग बाढी भूकम्प		१			१
चट्याङ्ग बाढी		१			१
चट्याङ्ग	६७			१४	१०२
वडा	६	७	८	९	जम्मा

परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्थ

७.१ घर पुग्ने बाटो,सडकको प्रकार

तालिका न ४३ घर पुग्ने बाटो र सडकको प्रकार

घर पुग्ने बाटो/सडकको प्रकार					
वडा	गोरेटो	घोडेटो	बाटो नभएको	मोटरबाटो	जम्मा
१	३३४	१	२	९८	४३५
२	४२७	५७	४	९१	५७९
३	२३८	१		३७	२७६
४	४१९		२	७५	४९६
५	४११	१		६५	४७७
६	२६८	१९०		९	५८१
७	३५	३८		१०	३०३
८	१८१	४९		३	२३३
९	२८१	८		१९७	४८६
जम्मा	२५९४	३४५	२७	९००	३८६६

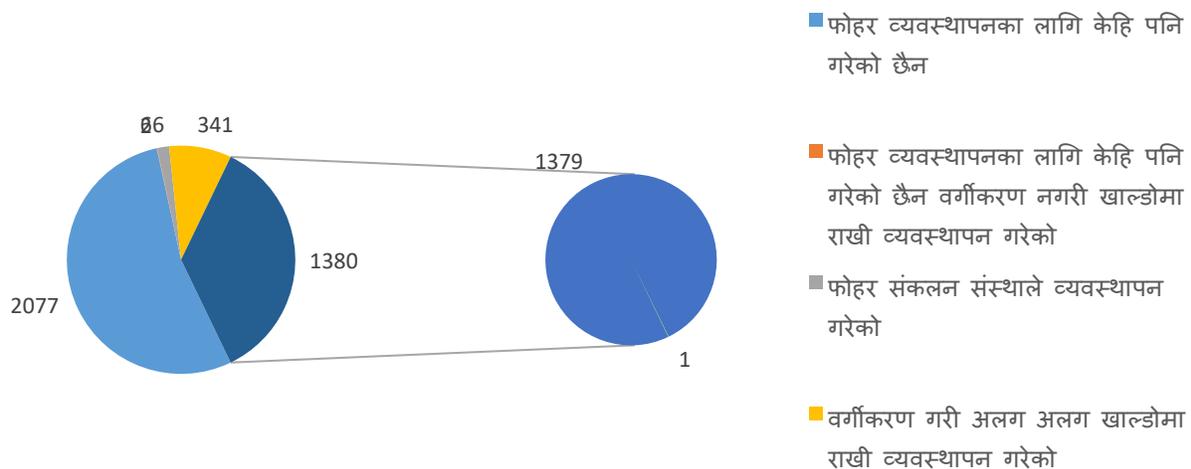
७.३ ईन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने ईन्धनको आधारमा घरपरिवार)

गाउँपालिका को कुल घरपरिवार संख्या ३८६६ मध्ये सबैभन्दा बढी ९७ प्रतिशत घरपरिवारले खानापकाउने ईन्धनका रूपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ, ७६ घरपरिवारले खानापकाउने एल.पि.ग्याँसको प्रयोग गर्ने गरेको छ, भने सबैभन्दा कम १ घरपरिवारले ईन्धनका लागी अन्य ईन्धनको प्रयोग गर्ने गरेको पाईयो । वडागत रूपमा ईन्धनको प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ४४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य ईन्धन

खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य ईन्धन						
वडा	अन्य	एल पि ग्यास	दाउरा	मट्टीतेल	वायोग्यास	जम्मा
१		४२	३९२	१		४३५
२		९	५६७	३		५७९
३	१		२७४	१		२७६
४		१	४९५			४९६
५			४७७			४७७
६		१६	५६५			५८१
७		३	२९८	२		३०३
८		२	२३१			२३३
९		३	४७८	१	४	४८६
जम्मा	१	७६	३७७७	८	४	३८६६

खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन

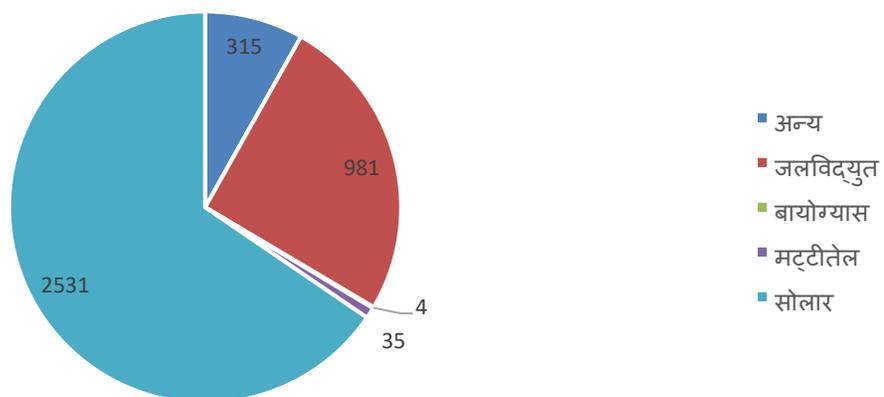

७.४ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य श्रोत अनुसारको घरधुरी विवरण

तालिका नं. ४५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य श्रोत अनुसारको घरधुरी विवरण

परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य श्रोत कुन हो						
बडा	अन्य	जलविद्युत	बायोग्यास	मट्टीतेल	सोलार	जम्मा
१	३६	१३४		५	२६०	४३५
२	१५	३८७		६	१७१	५७९
३	२४७	३			२६	२७६
४		६५	३	२	४२६	४९६
५	२	५६		२	४१७	४७७
६	४	९१	१	१६	४६९	५८१
७	२			१	३००	३०३
८					२३३	२३३
९	९	२४५		३	२२९	४८६
जम्मा	३१५	९८१	४	३५	२५३१	३८६६

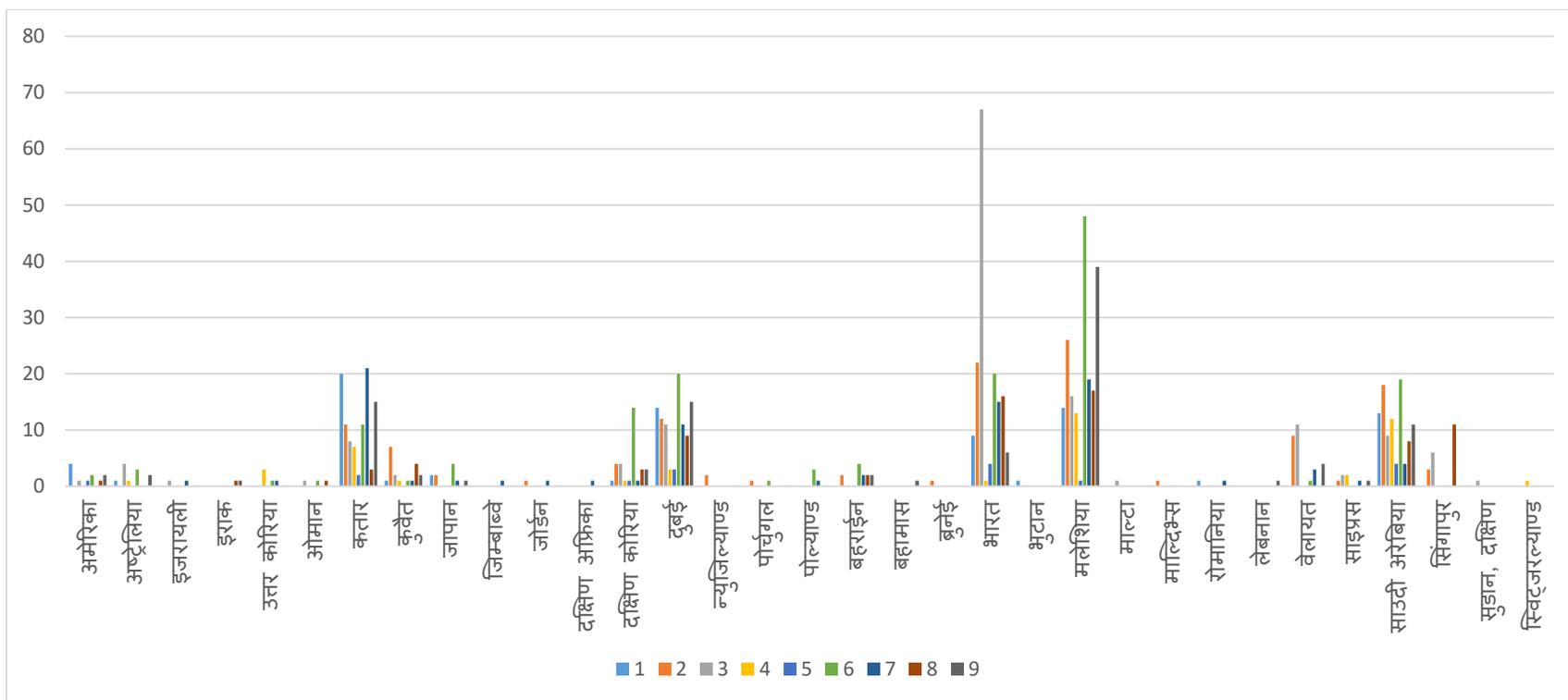
परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य श्रोत

७.५ विदेशमा बसेको देशको आधारमा जनसंख्या विवरणक

तालिका नं. ४६ विदेशमा बसेको देश आधारमा जनसंख्या विवरणक

विदेशमा बसेको देश																																				
जम्मा	स्विट्जरल्याण्ड	सुडान, दक्षिण	सिंगापुर	साउदी अरेबिया	साइप्रस	वेलायत	लेबनान	रोमानिया	माल्दिभ्स	माल्टा	मलेशिया	भूटान	भारत	ब्रनेई	बहामास	बहराईन	पोल्याण्ड	पोर्चुगल	न्युजिल्याण्ड	दुबई	दक्षिण कोरिया	दक्षिण अफ्रिका	जोर्डन	जिम्बाब्वे	जापान	कुवैत	कतार	ओमान	उत्तर कोरिया	इराक	इजरायली	अष्ट्रिया	अमेरिका	वडा		
१७				१३			१				४१	१	९							४१	१			२	१	२०						१	४	१		
१२३			३	११	१	९			१		२३	२२	२२	१		२		१	२	१२	४			२	७	११									२	
१४५	१		३	९	२	११				१	३१	६७	६७							११	४				२	७	१	१							१	
४५				१२	२						१३	१	१							३	१				१	७			३						४	
१६				४							१	४	४							३	१					२									१	
१५३				१९		१					४७	२०	२०		४	३	१	१	२०	१४	१४			४	१	११	११	१	१				३	२		३
७९				४	१	३	१				१९	१५	१५			२	१	१	११	११	१	१	१	१	१	१	२१	१	१				१		१	
७६				७							१७	३१	३१			२				९	३				४	३		१						१	१	
१०६				११	१	४	१				३९	३	३	१	२	२				५१	३			१	१	१५	२	१	१				२	२	२	१
१३१	१	१	२०	२९	७	२७	१	२	११	११	३१३	११	१६०	११	११	१२	४	२	२	२७	३२	१	२	१	१०	१९	९७	३	५	२	२	११	११	११	जम्मा	

विदेशमा बसेको देश आधारमा जनसंख्या विवरणक